

Nejvyšší soud

prostřednictvím

Městského soudu
v Praze

ke sp. zn. 47 T 6/2018

Podle § 265d odst. 1 písm. a) trestního řádu a ve lhůtě uvedené v § 265e odst. 1 trestního řádu podávám v neprospěch obviněných

JUDr. Ing. B. G., nar. ***, trvale bytem ***,

Ing. Z. M., nar. ***, trvale bytem ***, a

Ing. M. E., nar. ***, trvale bytem ***,

dovolání

proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 6. 2022 sp. zn. 9 To 5/2021, kterým bylo podle § 256 trestního řádu zamítnuto odvolání státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze podané proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 10. 2020 sp. zn. 47 T 6/2018, jímž byli obvinění zproštěni obžaloby,

a to z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. m) trestního řádu s odkazem na dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g) a h) trestního řádu, neboť napadeným usnesením bylo rozhodnuto o zamítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku uvedenému v § 265a odst. 2 písm. b) trestního řádu, přestože v řízení mu předcházejícím rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, byla ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů a rozhodnutí soudu prvního stupně spočívalo na nesprávném právním posouzení skutku a jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

Odůvodnění:

I.

1. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 6. 10. 2020 sp. zn. 47 T 6/2018 byli obvinění JUDr. Ing. B. G., Ing. Z. M. a Ing. M. E. podle § 226 písm. b) trestního řádu zproštěni obžaloby státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze (dále též jen „státní zástupce“) ze dne 26. 4. 2018 sp. zn. VZV 28/2016 pro skutek, v němž byl spatřován zločin povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, 3 trestního zákoníku a zločin poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 2, 5 trestního zákoníku. Této trestné činnosti se měli obvinění dopustit tím, že

„obvinění v P. z pozice pověřených pracovníků Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky (dále rovněž jen „MPO“), jejichž činnost byla stanovena jednak Organizačním řádem MPO a také popisem pracovních činností, konkrétně obviněný Ing. M. E. v období od 7. 3. 2007 do 17. 8. 2010 ve funkci ředitele Sekce strukturálních fondů MPO, obviněný

JUDr. B. G. v období od roku 2007 do roku 2013 ve funkci ředitele Odboru koordinace strukturálních fondů MPO, obviněná Ing. Z. M. v období od 15. 9. 2008 do roku 2013 ve funkci ředitelky Odboru implementace strukturálních fondů MPO, ačkoliv si byli vědomi povinnosti stanovené na základě ustanovení § 3 odst. 1 a § 14 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky, a ačkoliv si byli vědomi, že na základě vydaného Usnesení vlády České republiky č. 175 ze dne 22. 2. 2006, kterým se MPO stalo Řídícím orgánem OPPI (dále rovněž jen „ŘO OPPI“) a bylo pověřeno správou Operačního programu Podnikání a inovace (dále rovněž jen „OPPI“), jehož součástí byl i program Záruka, mají i zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy Evropské unie i členského státu vyplývající z jejich funkce pracovníků zajišťujících činnost řídicího orgánu a počínat si tak, aby zejména ve smyslu článku 60 Nařízení rady (ES) č. 1083/2006, o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti při správě prostředků čerpaných z evropských fondů zaručovali soulad operačních programů s vnitrostátními i evropskými předpisy, limity nastavenými Evropskou komisí a řádnou distribuci evropských zdrojů v členském státu, a ačkoliv si byli vědomi, že jejich povinnosti jako pověřených pracovníků vyplývaly i z ustanovení § 8a a § 25 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, a ačkoliv si byli vědomi, že jejich povinnosti byly dány dle § 301 písm. d) a § 302 písm. g) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, v rozporu s uvedenými povinnostmi,

obvinění JUDr. B. G. a Ing. M. E., kteří odpovídali za přípravu a konečné znění programu Záruka v rámci OPPI, jehož cílem bylo z prostředků strukturálních fondů Evropské unie pomocí zvýhodněných záruk a zvýhodněných záruk s finančním příspěvkem k zaručovanému úvěru usnadňovat realizaci podnikatelských projektů malých a středních podnikatelů, v průběhu roku 2007 se zástupci Č. z. a r. b., a.s. (dále rovněž jen „ČMZRB“) dohodli znění dohody, kterou byla ČMZRB pověřena ze strany MPO správou záručního fondu vytvořeného pro účely realizace programu Záruka, přičemž však nezajistili předložení obchodního plánu záručního fondu ze strany ČMZRB ani nezajistili vypracování expertního posouzení předpokládané výše nákladů na řízení záručního fondu, respektive předpokládané výše odměn za řízení záručního fondu pro ČMZRB,

následně z pozice svých funkcí v referátníku č. j. 24602/07/08100 ze dne 20. 6. 2007 obvinění JUDr. B. G. a Ing. M. E., prosadili a se souhlasným stanoviskem předložili k podpisu ministru průmyslu a obchodu Ing. M. Ř. znění Dohody mezi MPO a ČMZRB, o vytvoření a správě Záručního fondu E 2007 v rámci OPPI, uzavřené ke dni 25. 6. 2007 (dále rovněž jen „Dohoda z roku 2007“), kdy v rozporu se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2004/18/ES, o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby, zejména v rozporu s článkem 28 uvedené směrnice, z kterého vyplývá, že taková smlouva by měla být předmětem řádného procesu zadávání veřejných zakázek, neboť jde o úplatnou smlouvu a poskytovatelé této služby by o zakázku měli soutěžit nabízením lepších podmínek, určili bez výběrového řízení ČMZRB, jako správce Záručního fondu E 2007, přičemž obvinění si byli od počátku vědomi, že v subjektu ČMZRB, mají, vyjma státu, majetkový podíl i další soukromé banky, čímž poškodili další potencionální uchazeče o výkon správy Záručního fondu E 2007, kteří se nemohli přihlásit k výběrovému řízení podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách,

a dále obvinění JUDr. B. G. a Ing. M. E. prosadili, aby mechanismy, zakotvené v této dohodě, umožnily čerpání odměn ČMZRB, prostřednictvím tzv. příspěvku k ceně záruky za poskytované služby ve výši několikanásobně převyšující limity stanovené legislativou Evropské unie v Nařízení komise (ES) č. 1828/2006 ze dne 8. 12. 2006, kterým se stanovují prováděcí pravidla k Nařízení rady (ES) č. 1083/2006, Oddíl 8, Nástroje finančního inženýrství, přičemž článek 43 stanoví, že neprokáže-li se po veřejné soutěži jako nezbytné povolit vyšší procentní sazbu, nesmí náklady na řízení v ročním průměru po dobu trvání pomoci překročit žádný z těchto prahů: a) 2 % kapitálu vloženého z operačního programu do podílových fondů nebo kapitálu vloženého z operačního programu nebo podílového fondu do záručních fondů;

b) 3 % kapitálu vloženého z operačního programu nebo podílového fondu do nástroje finančního inženýrství ve všech ostatních případech, s výjimkou nástrojů drobných úvěrů určených pro mikropodniky; c) 4 % kapitálu vloženého z operačního programu nebo podílového fondu do nástrojů drobných úvěrů určených pro mikropodniky,

ačkoliv před podpisem předmětné dohody ze dne 25. 6. 2007 byli obvinění JUDr. B. G. a Ing. M. E. na tyto skutečnosti ohledně povinnosti provést výběrové řízení upozorněni ze strany příslušných úředníků MF Ing. J. G. a Mgr. M. C., a po podpisu dohody ze dne 25. 6. 2007 byli na tyto skutečnosti upozorněni zejména ze strany příslušných úředníků MPO Mgr. J. R. a Ing. S. P. a dále jim tyto skutečnosti byly známy z právního rozboru advokátní kanceláře - společnosti R. L., s.r.o., IČ: ***, se sídlem *** (dále rovněž jen „RL“), ze dne 27. 5. 2008 a jeho dodatku č. 1 ze dne 26. 6. 2008, ve kterých zástupci této společnosti upozornili na problematiku odměňování ČMZRБ, kdy poplatek za správu Záručního fondu E 2007 není podle stávající dohody ze dne 25. 6. 2007 aplikován, přičemž tuto problematiku považovali za stěžejní a rovněž považovali za vhodné, aby tato otázka byla posouzena i odborníkem na oblast bankovníctví, popřípadě konzultována s MF, kdy s odkazem na obchodní plán Záručního fondu E 2007 prostředky operačního programu činily částku 2.810.000.000 Kč, což s odkazem na stanovenou procentuální sazbu znamenalo, že náklady na řízení z uvedené částky mohly v této době činit pouze částku ve výši 84.300.000 Kč (v případě odměny 3% p.a.), ale dle obchodního plánu se však počítalo s odměnou z vkladů pro ČMZRБ, jakožto správce fondu, ve výši 530.000.000 Kč (tedy téměř 20% všech prostředků vložených ministerstvem) a dále odměnou soukromého investora ve výši 990.000.000 Kč (tedy 35 % všech prostředků vložených ministerstvem), tedy takto stanovená odměna zcela jednoznačně neodpovídala odměně možné dle Nařízení komise (ES) č. 1828/2006, ale mnohonásobně ji převyšovala,

přičemž souhlasné stanovisko k podpisu dohody ze dne 25. 6. 2007 zdůvodnili obvinění JUDr. B. G. a Ing. M. E. v referátu č. j. 24602/07/08100 na základě vyjádření Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále rovněž jen „ÚOHS“), o souladu návrhu dohody s legislativou Evropské unie, kdy s ÚOHS komunikoval v rámci své pravomoci obviněný JUDr. B. G. v záležitosti výběru a odměňování subjektu správce Záručního fondu E 2007, kdy s požadavkem pro vypracování stanoviska zaslal obviněný JUDr. B. G. dne 9. 3. 2007 zástupci tohoto úřadu návrh Dohody o vytvoření a správě Záručního fondu E 2007, na základě které tento úřad vypracoval dne 11. 5. 2007 své stanovisko, přičemž obvinění si byli vědomi, že takto zasláný návrh dohody v zásadních bodech, které souvisely s odměňováním ČMZRБ, nekorespondoval s konečnou verzí dohody podepsané ze strany ČMZRБ dne 15. 6. 2007 a ze strany MPO dne 25. 6. 2007, kdy byl zejména zcela vypuštěn a nahrazen jiným ustanovením z předloženého návrhu dohody článek XVIII. „Odměna za správu Záručního fondu E 2007“, který v odstavci 1 uváděl, že výše odměny za správu Záručního fondu E 2007 se stanoví ve výši 2% p.a. z denních zůstatků na stanovených účtech záručních schémat, avšak finální verze dohody toto ustanovení vůbec neobsahovala a způsob odměňování byl zcela účelově a skrytě nastaven ve prospěch ČMZRБ tak, že banka získávala odměnu ve výši ceny záruky, která činila 3,1% až 4,3% p.a. z předpokládaného zůstatku záruky, kdy část ceny hradil příjemce podpory z vlastních finančních prostředků, zbytek 3 – 4% p.a. z příspěvku k ceně záruky, který mu byl vyplácen k datu poskytnutí záruky z prostředků Záručního fondu E 2007, přičemž od doby zaslání žádosti o vypracování stanoviska na ÚOHS a jeho vypracování, byl dostatečný časový prostor k tomu, aby mohl obviněný JUDr. B. G. informovat zpracovatele stanoviska za tento úřad Mgr. K. R. o průběžných a zcela zásadních změnách navrhovaného smluvního ujednání ohledně odměňování subjektu ČMZRБ, což však neučinil, ačkoliv komunikace mezi oběma jmenovanými průběžně probíhala a obviněný JUDr. B. G. byl ze své pracovní pozice o průběžných změnách srozuměn, kdy konečné stanovisko tohoto úřadu ze dne 11. 5. 2007 bylo následně obviněným JUDr. B. G. předloženo dne 15. 5. 2007 jako příloha dopisu č. j. 12235/07/08100 řediteli odboru Národní fond MF - Ing. J. G.,

tedy obvinění JUDr. B. G. a Ing. M. E. neučinili žádné kroky, aby tato protiprávní ustanovení, zakotvená v Dohodě mezi MPO a ČMZRБ o vytvoření a správě Záručního fondu E 2007, uzavřené ke dni 25. 6. 2007, která byla v rozporu s evropskou legislativou, odstranili a dále se touto věcnou problematikou již nezabývali, a to i přesto, že na tyto skutečnosti byli upozorněni i ze strany právního poradce, společnosti RL, zpracovatele právního rozboru ze dne 26. 6. 2008, ve kterém poradce analyzoval stanovisko ÚOHS vydané pod č. j. 0055-7394/2007/420, a ve kterém dospěl k závěru, že ÚOHS zřejmě ve svém stanovisku pochybil, když konstatoval, že s odkazem na rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ve věci Altmark Trans pod č. j. C-280/2000 je nastavení systému odměn v pořádku, což neodpovídalo zjištěným skutečnostem,

obvinění JUDr. B. G., Ing. M. E. a nejméně od 15. 9. 2008 i obviněná Ing. Z. M. tedy věděli o zcela zásadním nesouladu ustanovení o odměnách správce Záručního fondu E 2007 zakotvených v dohodě ze dne 25. 6. 2007 s příslušnou evropskou legislativou a rovněž věděli i o povinnosti vyhlásit výběrové řízení na správce Záručního fondu E 2007 a rovněž věděli, že až 60% výše převodu od MPO do programu Záruka pro Záruční fond E 2007 je použito na výplatu finančního příspěvku k ceně záruky a že znění Dohody z roku 2009 povede k tomu, že v období 2007 - 2013 bude pravděpodobně možné, vzhledem k nadměrným odměnám pro ČMZRБ, certifikovat přibližně pouze 44,24% prostředků převedených z MPO na účet ČMZRБ a 55,76% bude nutné doplatit z prostředků MPO, kdy především se jednalo o část příspěvku k ceně záruky, která převyšuje 2% limit pro management cost,

kdy v průběhu roku 2008 a na počátku roku 2009 obvinění se zástupci ČMZRБ dohodli nové znění dohody, kterou byla ČMZRБ pověřena správou záručního fondu vytvořeného pro účely realizace programu Záruka, kdy cílem nové dohody mělo být řešení nadměrné odměny pro ČMZRБ za správu záručního fondu, což však v této nové dohodě obsaženo nakonec nebylo,

kdy přes tyto skutečnosti obvinění Ing. M. E. a Ing. Z. M. předložili k podpisu se souhlasným stanoviskem v referátníku č. j. 5307/09/08200 ze dne 3. 2. 2009 ministru průmyslu a obchodu Ing. M. Ř. znění nové Dohody mezi MPO a ČMZRБ, o vytvoření a správě Záručního fondu E 2007 v rámci OPPI uzavřené ke dni 11. 2. 2009 (dále rovněž jen „Dohoda z roku 2009“) kdy opět v rozporu se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2004/18/ES, o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby, určili bez výběrového řízení ČMZRБ, jako správce Záručního fondu E 2007, přičemž si byli plně vědomi, že doposud nedošlo k restrukturalizaci ČMZRБ, tedy, že v této bance stále mají, vyjma státu, majetkový podíl i další soukromé banky, čímž opětovně poškodili další potencionální uchazeče o výkon správy Záručního fondu E 2007, kteří by se mohli přihlásit k výběrovému řízení podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách a dále obvinění znovu prosadili, aby mechanismy zakotvené v této nové dohodě umožnily za stávajících podmínek čerpání odměn pro ČMZRБ prostřednictvím tzv. příspěvku k ceně záruky za poskytované služby ve výši několikanásobně převyšující limity stanovené legislativou Evropské unie,

kdy na základě rozporných stanovisek k obsahu výše uvedené dohody mezi řídicím orgánem a Národním fondem Ministerstva financí, pod který je organizačně podřazen Platební a certifikační orgán (dále rovněž jen „NF PCO“), bylo dne 20. 4. 2009 svoláno jednání, kterého se účastnili obvinění JUDr. B. G. a Ing. Z. M., na kterém byli ze strany pracovníků NF PCO tito opětovně důrazně upozorněni, že finanční příspěvek k ceně záruky, zakotvený v dohodě ze dne 11. 2. 2009, představuje skrytou formu nákladů na řízení („management cost“) převyšující dovolenou hranici nákladů ve výši 2% dle čl. 43 Nařízení komise (ES) č. 1828/2006 a je v rozporu s čl. 78 bod 6 Nařízení rady (ES) č. 1083/2006, kdy do doby vyjasnění NF PCO bude považovat tyto prostředky (příspěvek k ceně záruky) za nezpůsobilé s tím, že je nelze zahrnout do výdajů a jako takové nebudou předmětem certifikace, přičemž v písemném záznamu z tohoto jednání bylo konstatováno, že řídicí orgán, který zastupovali

obvinění, si je vědom, že až 60% výše převodu finančních prostředků z OPPI do záručních schémat je použito na výplatu tohoto finančního příspěvku k ceně záruky ve prospěch ČMZRB,

v návaznosti na shora uvedené jednání ze dne 20. 4. 2009 informoval ředitel NF, PCO Ing. J. G. v dopisu č. j. 55/40631/2009-554 ze dne 30. 4. 2009 obviněnou Ing. Z. M., že v rámci uskutečněné komunikace nebyly doloženy důvody pro hrazení odměny pro ČMZRB z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj (dále rovněž jen „EFRR“) nad rámec limitů Nařízení komise (ES) č. 1828/2006 a stále přetrvávají pochybnosti o certifikovatelnosti značné části prostředků vložených do záručních schémat, o souladu příspěvku k ceně záruky s právními předpisy a o dodržení pravidel veřejné podpory, kdy za prioritní Ing. J. G. považoval uzavření dodatku dohody mezi MPO a ČMZRB a doporučoval se opětovně obrátit na ÚOHS s žádostí o vyjádření,

toto však obvinění z pozice svých funkcí neučinili a v referátu č. j. 36590/09/08200 ze dne 2. 12. 2009 předložili se souhlasnými stanovisky k podpisu ministru MPO Ing. V. T. dodatek dohody č. 1, podepsaný dne 4. 12. 2009 (dále rovněž jen „Dodatek č. 1 k Dohodě z roku 2009“), a znovu prosadili, aby mechanismy zakotvené v Dohodě z roku 2009 ve znění tohoto Dodatku č. 1 umožnily za stávajících podmínek čerpání odměn pro ČMZRB, prostřednictvím tzv. příspěvku k ceně záruky za poskytované služby ve výši několikanásobně převyšující limity stanovené legislativou Evropské unie v Nařízení komise (ES) č. 1828/2006 ze dne 8. 12. 2006, kterým se stanovují prováděcí pravidla k Nařízení rady (ES) č. 1083/2006, Oddíl 8, Nástroje finančního inženýrství, Článek 43,

a takto obvinění jednali i přes to, že na tuto skutečnost opětovně upozornila advokátní kancelář - společnost RL v právním rozboru ze dne 30. 10. 2009, ve kterém uvedla, že výsledkem Dodatku č. 1 dohody ze dne 2. 12. 2009 je, i přes vložení nových ustanovení o nákladech na řízení, faktické zachování stávající výše příjmů za správu Záručního fondu E 2007 pro ČMZRB, kdy tento příjem je získáván z finančních příspěvků k ceně záruky a opětovně doporučila se obrátit na experta v oblasti bankovníctví, což však obvinění neučinili, ačkoliv si byli vědomi, že finanční prostředky z OPPI pro Záručního fondu E 2007 jsou vynakládány v rozporu s výše uvedenými nařízeními komise a nařízeními rady,

a dále obvinění, ačkoliv to bylo doporučováno NF PCO a advokátní kanceláří – společností RL v rámci jednání mezi MPO a ČMZRB, neprosadili do znění Dohody z roku 2009 či do znění Dodatku č. 1 k Dohodě z roku 2009 vložení ustanovení, kterým by byla založena povinnost ČMZRB vrátit obdržené příspěvky k ceně záruky ve výši odpovídající případné korekci ze strany EK, ačkoliv hrozilo, že budoucí korekce půjde k tíži státního rozpočtu České republiky,

kdy dne 12. 10. 2009 schválil obviněný Ing. M. E. souhrnný výkaz výdajů vypracovaný pro účely certifikace, zahrnující i program Záruka, za období od 1. 1. 2007 do 15. 9. 2009, přičemž tento výkaz připravovala obviněná Ing. Z. M., který postoupil NF PCO k provedení certifikace a následně byla žádost o platbu odeslána dne 18. 11. 2009 Evropské komisi (dále rovněž jen „EK“), kdy na základě takto schválených a certifikovaných podkladů byly ke dni 8. 12. 2009 požadované výdaje, zahrnující i nezpůsobilé výdaje v podobě nákladů na příspěvky k ceně záruky, proplaceny na účet NF PCO, a dále obviněný Ing. M. E. schválil souhrnný výkaz výdajů vypracovaný pro účely certifikace, zahrnující i program Záruka, za období od 16. 9. 2009 do 31. 11. 2010, přičemž tento výkaz připravovala obviněná Ing. Z. M., který postoupil NF PCO k provedení certifikace a následně byla žádost o platbu odeslána dne 10. 5. 2010 EK, kdy na základě takto schválených a certifikovaných podkladů byly ke dni 31. 5. 2010 požadované výdaje v podobě nákladů na příspěvky k ceně záruky, proplaceny EK z EFRR na účet PCO,

přičemž zejména obvinění Ing. M. E. a Ing. Z. M., která byla odpovědná za formální a věcnou správnost vykazování výstupních údajů pro výkazy předávané obviněnému Ing. M. E.

ke konečnému schválení k provedení certifikace realizovaných plateb, si byli v průběhu plnění programu Záruka, v období od 25. 6. 2007 do 27. 4. 2013, na základě předkládaných měsíčních hlášení ČMZRБ vědomi, že dochází k nadměrnému čerpání odměn pro ČMZRБ ve formě příspěvku k ceně záruky na účtu E 2007, tedy dochází k deficitu Záručního fondu E 2007, který mohl vzniknout jen v jediném případě, a to když banka účtovala podstatně vyšší úhrady svých nákladů, než povolovalo výše uvedené Nařízení rady, přičemž obviněný JUDr. B. G. byl rovněž srozuměn s tím, že náklady neoprávněně vynaložené na odměnu pro ČMZRБ v části přesahující stanovené limity dle Nařízení (příspěvek k ceně záruky) jsou předkládány ze strany MPO k certifikaci NF PCO a následně EK, ačkoliv se jedná o nezpůsobilé výdaje, kdy tomuto nijak nezabránil,

kdy v důsledku výše popsaného jednání obviněných stanovila EK dopisem, adresovaným České republice, prostřednictvím Stálého zastoupení České republiky při Evropské unii, dne 15. 2. 2013 pod č. j. REGIO F.3/TKR/fe D(2013)103694, finanční opravu (korekci) ve výši 1.830.320.073 Kč, neboť na základě závěrů EK nebylo v souladu se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2004/18/ES, o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby, provedeno výběrové řízení na správce Záručního fondu E 2007 a finanční příspěvky k ceně záruky byly vypláceny v rozporu s Nařízením komise (ES) č. 1828/2006, kterým se stanovují prováděcí pravidla k Nařízení rady (ES) č. 1083/2006, Oddíl 8, Nástroje finančního inženýrství, Článek 43, tedy tato část výdajů souvisejících se záručním programem realizovaným v rámci OPPI nebyla způsobilá pro podporu ze strukturálních fondů EU a měla by být použita finanční oprava ve výši 100% hodnoty dotčené zakázky, s čímž řídicí orgán OPPI, tedy MPO, vyjádřil souhlas,

přičemž celková vyplacená částka na příspěvcích k ceně záruky, o kterou se neoprávněně obohatila ČMZRБ, činila za období od uzavření Dohody z roku 2007 dne 25. 6. 2007 do dne 15. 2. 2013, kdy byla stanovena korekce ze strany EK, částku 2.152.978.397 Kč, vše ku škodě státního rozpočtu České republiky, přičemž z této částky činil 1.830.320.073 Kč dle nastavení spolufinancování OPPI podíl z EFPRR, tedy prostředků Evropské unie, a 322.658.324 Kč podíl ze státního rozpočtu České republiky, kdy celková výše z takto neoprávněně určených odměn byla započtena do celkového zisku ČMZRБ, ze kterého byla dle stanovených kritérií za období od roku 2007 až 2011 z rozhodnutí valné hromady ČMZRБ stanovena výše a splatnost dividend akcionářům banky, kteří tímto získali neoprávněný prospěch, konkrétně Č. s., a.s., IČ: ***, se sídlem ***, v celkové výši 279.887.192 Kč, Č. o. b., a.s., IČ: ***, se sídlem ***, v celkové výši 35.954.739 Kč, K. b., a.s., IČ: ***, se sídlem ***, v celkové výši 279.887.192 Kč a Česká republika prostřednictvím Ministerstva pro místní rozvoj, se sídlem Staroměstské náměstí 6, Praha 1 (dále rovněž jen „MMR“), v celkové výši 522.097.261 Kč, prostřednictvím MPO v celkové výši 522.097.261 Kč a prostřednictvím MF v celkové výši 513.054.752 Kč, tedy celkem neoprávněný prospěch způsobený jednáním obviněných činil 2.152.978.397 Kč,

kdy takto neoprávněně vykazovaný zisk ze strany ČMZRБ byl nejdůležitějším faktorem při vypracování znaleckého posudku na ocenění akcií uvedené banky č. 181-02/12, vyhotoveného znaleckým ústavem K. Č. r. s.r.o., IČ: ***, ze dne 30. 4. 2012, který bylo nutné vypracovat pro potřeby chystané transformace ČMZRБ v roce 2012, kdy tato banka odkoupila své akcie od soukromých bank – akcionářů, přičemž hodnota převáděných akcií ČMZRБ byla nadhodnocena na základě výše popsaných neoprávněných příjmů ČMZRБ za odměny za správu Záručního fondu E 2007, čímž došlo opětovně k neoprávněnému obohacení Č. s., a.s. o částku nejméně 267.855.549 Kč, K. b., a.s. o částku nejméně 267.855.549 Kč a Č. o. b., a.s. o částku nejméně 34.494.016 Kč, tedy o celkovou částku ve výši 570.205.114 Kč na úkor České republiky jako majoritního akcionáře ČMZRБ, zastoupené prostřednictvím MF, MPO a MMR,

přičemž obvinění Ing. M. E., JUDr. B. G. a Ing. Z. M. věděli o nesrovnalostech týkajících se odměňování subjektu ČMZRБ, zakotvených v Dohodě z roku 2007, v Dohodě z roku 2009

a v Dodatku č. 1 Dohody z roku 2009, které nebyly v souladu s legislativou EU, a ačkoliv dále věděli o vznikajícím deficitu Záručního fondu E 2007, jakož i o možných následcích stanovení korekce ze strany EK, o čemž ministry průmyslu a obchodu Ing. M. Ř. v případě Dohody z roku 2007 a Dohody z roku 2009 a Ing. V. T., v případě Dodatku č. 1 k Dohodě z roku 2009, kteří nesli odpovědnost za implementaci jednotlivých programů OPPI a do jejichž působnosti spadal daný program Záruka, dostatečně neinformovali, a ti tedy nemohli ze své ministerské pozice rozhodnout o opravných opatřeních v souladu s Metodikou finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2013, vypracovaných MF a v souladu s Metodickým pokynem – Nesrovnalosti, vypracovaným MMR,

kdy pozastavením plateb z EFPRR došlo k předčasnému ukončení programu Záruka s finančním dopadem ve výši 2.152.978.397 Kč, neboť z rozhodnutí EK o finanční opravě (korekci) nebylo možné proinvestované finanční prostředky formou příspěvku k ceně záruky ve výši 2.152.978.397 Kč, o které se neoprávněně obohatila ČMZRБ pro daný program Záruka, použít, kdy tento finanční dopad vedl k ukončení programu Záruka a tedy ke zmaření vytyčených cílů regionální politiky pro programovací období 2007 – 2013, vyjádřených ve znění OPPI, programu Záruka, schválených EK,

tedy obvinění s vědomím výše uvedených možných následků v souvislosti se stanovením finančních oprav stanovených Evropskou komisí, které vyplývají z ustanovení čl. 99 Nařízení rady (ES) č. 1083/2006, neučinili žádné kroky k tomu, aby zamezili hrozícím rizikům ve stanovení korekce ze strany Evropské komise, kdy bylo základní povinností těchto obviněných se podrobně seznámit s legislativou EU a povinnostmi pracovníků zajišťujících činnost řídicího orgánu nejméně v rozsahu definovaném ve znění OPPI a rozsahu vyplývajícím z jejich funkčního zařazení, jakož i s možnými následky nedodržení stanovených postupů vyplývajících z dané legislativy, kdy tyto obvinění měli pro výkon své funkce potřebné vzdělání, zkušenosti a rovněž také potřebné dispozice k zajištění odborných konzultací a právních analýz,

čímž způsobili škodu České republice, zastoupené MPO, v celkové výši 2.152.978.397 Kč, o kterou se neoprávněně obohatila ČMZRБ, potažmo její akcionáři tak, jak je shora uvedeno a dále škodu České republice vzniklou odkoupením nadhodnocených vlastních akcií ČMZRБ, shora uvedeným způsobem v celkové výši 570.205.114 Kč, a současně způsobili škodu Evropské unii neoprávněným použitím finančních prostředků z EFPRR ve výši 1.830.320.073 Kč.“

2. Na tomto místě je možno k žalovaným skutkům poznamenat, že státní zástupce po provedeném dokazování již ve své první závěrečné řeči přednesené před soudem prvního stupně netrval na tom, aby obviněným bylo nadále kladeno za vinu způsobení následku v podobě škody, která měla vzniknout České republice, a prospěchu, který měl vzniknout akcionářům ČMZRБ, při odkupu akcií ČMZRБ od soukromých bank, tedy při procesu transformace ČMZRБ, neboť sice k tomuto následku došlo, ale vzhledem k časovému odstupu následku jednání obviněných od tohoto jednání nelze bez pochybností prokázat, že obvinění byli přinejmenším srozuměni s tímto možným následkem. Příčinná souvislost coby obligatorní znak objektivní stránky trestného činu není z toho důvodu, co se týče subjektivní stránky, pokryta minimálně v rovině nepřímého úmyslu obviněných.

3. Odvolání státního zástupce podané v neprospěch všech obviněných proti uvedenému zprošťujícímu rozsudku bylo usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 6. 2022 sp. zn. 9 To 5/2021 podle § 256 trestního řádu zamítnuto jako nedůvodné.

II.

4. Naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) trestního řádu v jeho alternativě, že rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů, je spatřováno v prvé řadě v tom, jak oba soudy přistoupily k řešení stěžejní otázky odměny, kterou za správu Záručního fondu E 2007 obdržel správce fondu ČMZRB, a její výše. Nalézací soud zcela nesprávně v nesouladu s provedenými důkazy při jejich posouzení ve vzájemných souvislostech dovodil, že správce fondu poskytoval tyto služby bezúplatně. Na základě zjištění, že úplata nebyla sjednána přímo v textu smluv o správě záručního fondu, tak podle soudu striktně pojmáno mezi dvěma smluvními partnery ČMZRB a MPO smlouva neměla úplatný charakter. Soud uzavřel, že pokud odměnu banka čerpala z příspěvku k ceně záruky, který byl na základě této smlouvy vyplácen od MPO bance prostřednictvím účtů klientů banky (podnikatelů), tak plátcem ceny záruky spoluvytvářeným příspěvkem k ceně záruky byl konečný klient banky, tedy malý a střední podnikatel, kterému byla poskytována bankovní záruka, nikoli MPO, odkud peníze pocházely. Uvedený skutkový závěr nakonec přijal bez jakéhokoliv konkrétnějšího vyjádření v napadeném usnesení i odvolací soud, a to přes svůj jednoznačný a kategoricky odmítavý postoj k takovému posouzení, který prezentoval ve svých předcházejících třech zrušujících usneseních.

5. Na základě dohod s MPO měla ČMZRB spravovat záruční fond a poskytovat bankovní záruky definovanému segmentu klientů, přičemž proplácení nesplacených úvěrů zajištěných ze záruk mělo být prováděno z prostředků vložených z MPO. Za poskytnutí záruky náležela ČMZRB cena záruky, přičemž tato se skládala z příspěvku k ceně záruky, který klientovi poskytla ČMZRB z prostředků vložených z MPO, a rozdílu mezi cenou záruky a poskytnutým příspěvkem k ceně záruky, který klient uhradil bance z vlastních prostředků. Cena záruky, fakticky odměna bance za poskytnuté služby [terminologií Nařízení komise (ES) č. 1828/2006 ze dne 8. 12. 2006, kterým se stanovují prováděcí pravidla k Nařízení rady (ES) č. 1083/2006, „náklady na řízení“], byla hrazena z prostředků vložených do záručního fondu MPO. Vzorová smlouva o poskytnutí bankovní záruky v programu Záruka jasně stanovila v čl. III, že ČMZRB za poskytnutí záruky náleží cena záruky, přičemž tato se skládá z příspěvku k ceně záruky, který klientovi poskytne ČMZRB, a rozdílu mezi cenou záruky a poskytnutým příspěvkem k ceně záruky, který klient uhradí bance. Tedy klientovi (žadatelé o záruku) nebyl nikdy zaslán tzv. příspěvek k ceně záruky, ten po celou dobu zůstal v držení banky a tato ho přijímala jako odměnu za poskytování záruky, přičemž tento příspěvek byl reálně hrazen z prostředků poskytnutých od MPO, respektive z OPPI, vše na základě smlouvy mezi MPO a ČMZRB. Cena za poskytnutí bankovní záruky byla v dohodě z roku 2007 u typu S-záruka stanovena ve výši od 4,1 % p.a. do 4,3 % p.a. z hodnoty záruky a u typu M-záruka ve výši 3,1 % p.a. z hodnoty záruky. Výše příspěvku k ceně záruky byla stanovena vzorcem v příloze č. III dohody, kdy z uvedeného vzorce vyplývá, že výše příspěvku k ceně záruky byla 3 – 4 % p.a. V dohodě z roku 2009 pak bylo v článku 9 upraveno ohledně ceny záruk, že ČMZRB bude na základě smluv o záruce uplatňovat za každou poskytnutou záruku cenu záruky skládající se z prostředků odpovídajících finančnímu příspěvku k ceně záruky a prostředků hrazených příjemcem podpory z vlastních zdrojů. V této dohodě oproti dohodě z roku 2007 již bylo stanoveno, že cena záruky hrazená ČMZRB bude pokrývat veškeré náklady ČMZRB vynaložené v souvislosti s poskytováním záruk a její přiměřený zisk, přičemž ČMZRB nemá nárok na jakoukoliv další odměnu za plnění svých povinností podle této dohody.

6. V posuzovaném případě měli být ze strukturálních fondů podporováni malí a střední podnikatelé formou záruk za poskytnuté úvěry. Tedy jim mělo být poskytnuto ručení za jejich úvěry u soukromých bank až do výše většinou 70 % hodnoty úvěru. Mělo se tak dít vytvořením záručního fondu, ze kterého by byly záruky poskytovány a případně propláceny soukromým bankám v případě nesplacení zaručených úvěrů. Zcela zásadním je, že podporováni malí a střední podnikatelé uvedené bankovní záruky hradit neměli, tak jako by si je sjednávali bez státní podpory, ale měly jim být poskytnuty buď bezplatně, anebo za zlomek běžné ceny bankovní záruky. V tom spočívala podpora tohoto segmentu podnikatelů, na které měla zájem

jak Česká republika, tak Evropská unie. Režim správy a nakládání s finančními prostředky poskytnutými ze zdrojů EU se přitom řídil podmínkami a limity Nařízení komise (ES) č. 1828/2006. Článek 43 odst. 4 Nařízení jednoznačně stanovil omezení členského státu při nakládání s těmito prostředky v tom směru, že náklady na řízení záručních fondů nesmí v ročním průměru překročit 2 % kapitálu vloženého z operačního programu do finančního nástroje (záručních fondů). Tento limit bylo možné překročit v případech odůvodněného požadavku vyplývajícího z případné veřejné soutěže na subjekt provádějící správu těchto prostředků. „Kapitálem vloženým z operačního programu“, byly jednoznačně prostředky vložené do finančního nástroje z OPPI, tedy částka pocházející z 85 % ze strukturálních fondů a z 15 % z národních zdrojů, jež však byla ze 100 % předfinancována z národních zdrojů. Vložení prostředků do záručního fondu se uskutečnilo bankovními převody finančních prostředků z účtu MPO na k tomu určený účet u ČMZRB. Tímto byly prostředky (kapitál) vloženy do finančního nástroje a z takto definovaných prostředků byla ČMZRB odměňována. Z takto definovaných prostředků bylo nutné určit maximální výši „nákladů na řízení“ za správu fondu, tedy částku obsahující faktické náklady na správu fondu a odměnu bance.

7. Pokud si správce fondu – ČMZRB plánovala svoje náklady na správu včetně případného zisku kryt z těchto vložených prostředků, je v podstatě bezpředmětné to, jakým způsobem ČMZRB dále na účtech bankou zřizovaných a spravovaných distribuovala z MPO vložené prostředky. To platí i u takového mechanismu, podle něhož část vložených prostředků banka bezhotovostní bankovní operací poskytla na účet konečného klienta, aby následně shodnou částku vázanou na účtu klienta (s níž tedy klient nemohl nikterak volně nakládat) z jeho účtu strhla jako odměnu bance za poskytnutí záruky. Vždy se jednalo o odměnu, kterou banka čerpala z vloženého kapitálu, ať již byla pojmenována jakkoliv a převáděna různě mezi účty zřizovanými bankou. Neexistovala možnost výkladu (jazykového či doktrinárního), že vložený kapitál odpovídal výši poskytnutých záruk (což byl násobek vloženého kapitálu), jak prosadili v Dohodách mezi MPO a ČMZRB obvinění. Navíc přímo dohody mezi MPO a ČMZRB za odměnu bance pro účely hrazení vzniklých nákladů a vytváření přiměřeného zisku označovaly cenu záruky skládající se z příspěvku k ceně záruky a prostředků hrazených příjemcem podpory z vlastních zdrojů. Dohody finanční příspěvek k ceně záruky v čl. I definují jako: *„prostředky poskytnuté příjemci podpory na základě splnění podmínek programu pro jejich vyplacení na vrub prostředků záručního fondu.“*

8. V rozporu se skutečným obsahem smluv a zejména jejich podstatou je tvrzení nalézacího soudu, že dohody mezi MPO a ČMZRB neobsahovaly žádné ustanovení o odměně pro ČMZRB, pokud byl v příloze č. 3 smluv definován výpočet příspěvku k ceně záruky, který obdrží ČMZRB za poskytované služby. Zvláště pokud uvažíme, že reálně celková výše takové platby dosáhla 2,49 mld. Kč. Není tak možno souhlasit se závěrem nalézacího soudu, že vztah mezi MPO a ČMZRB byl bezúplatný, pokud MPO objednalo konkrétní služby (správu záručního fondu) a ČMZRB se zavázala je realizovat za odměnu, kterou obdrží prostřednictvím příspěvku k ceně záruky, který vloží na účet příjemce podpory (podnikatele) a následně jej bude inkasovat v případě poskytnutí zvýhodněné záruky tomuto příjemci podpory. Smlouva mezi dvěma subjekty nemůže být bezúplatná, pokud v ní je sjednáno, že úplata bude poskytována prostřednictvím třetího subjektu.

9. Z provedeného dokazování vyplynulo, že charakter příspěvku k ceně záruky byl od počátku zřejmý, přičemž tímto mechanismem byly čerpány finanční prostředky záručního fondu. Bez ohledu na případné formální označení takových plateb (vykazovaných nejprve jako příspěvek žadateli na úhradu ceny záruky a následně bez dalšího inkasovaných správcem banky od žadatele jako odměna za poskytnutí záruky) nešlo o nic jiného než o platby přímo spojené s náklady na řízení a správu fondu a generování zisku správcem fondu formou vyplacení odměn z prostředků vložených do takového fondu. Při posouzení charakteru plateb a celého kontextu správy a způsobu čerpání záručního fondu nelze vycházet pouze z formální podoby označení takových plateb, jak se snaží činit ve svých závěrech prvoinstanční soud, či jejich účel zakrývat tím, že jsou nejprve formálně poukázány příjemci

záruky jako dotace a bezprostředně poté přijaty zpět správcem fondu jako jeho zisk. Finanční prostředky ze strukturálních fondů (ostatně jako jakékoliv jiné prostředky v rámci hospodaření státu) je nutné posuzovat podle jejich skutečného charakteru, tedy podle jejich původu, účelu a faktického způsobu použití. Ten se použitím jiné terminologie ani v posuzovaném případě nijak nezměnil. Finanční prostředky stále sloužily ke krytí nákladů správce záručního fondu a k vytváření jeho zisku. Šlo o přímé náklady spojené se správou fondu, označované v použité evropské terminologii jako náklady na řízení („*managing costs*“), byť formálně byly označované v uzavřených dohodách jako cena záruky. Není žádných pochyb o tom, že tato zásadní část ceny záruky byla hrazena ze strukturálních fondů, tedy že ji ze svého nehradil koncový klient. S formalistickou argumentací použitou i nalézacím soudem, že se o náklady na řízení nejednalo, se EK nemohla ztotožnit a zcela důvodně příspěvek k ceně záruky považovala za součást nákladů na řízení. Právě i z tohoto důvodu EK přistoupila ke stanovení finanční korekce ve výši poskytnutých a zpětně ČMZRБ obdržených příspěvků k ceně záruky.

10. Jestliže nalézací soud tvrdí, že ČMZRБ poskytovala své služby vůči MPO bezúplatně, koliduje takový názor se zjištěním, že vůči ČMZRБ bylo z prostředků pocházejících od MPO ze strukturálních fondů vynaloženo na nákladech 2,49 mld. Kč a že na této smluvní spolupráci ČMZRБ vydělala i dle vyjádření jejího zástupce přes 1 mld. Kč. Svědek Ing. R. jednoznačně popsal způsob odměňování banky prostřednictvím ceny záruky, kterou hradil žadatel o záruku z prostředků, které mu poskytla ČMZRБ z prostředků vložených MPO do záručního fondu. Potvrdil, že finanční korekce se ČMZRБ nijak nedotkla, neboť oni svoji část smlouvy plnili. Rovněž potvrdil, že předpokládaného až šestinásobného multiplikačního efektu nebylo dosaženo, neboť část prostředků šla na příspěvek k ceně záruky. Banka do záručního schématu nevkládala žádný kapitál. Podle svědka z vložených zhruba 4 mld. Kč od MPO bylo na příspěvek k ceně záruky využito kolem 2 mld. Kč, z čehož asi 1 mld. Kč byl zisk banky a 1 mld. Kč náklady banky na správu záručního fondu. Ostatně i obviněná Ing. Z. M. výslovně při své výpovědi uvedla, že ČMZRБ čerpala svoji odměnu z tzv. příspěvku k ceně záruky. Nakonec z jiných zdrojů ani odměna pro ČMZRБ čerpána být nemohla a ČMZRБ jako akciová společnost ani nemohla tyto služby poskytovat bezúplatně, respektive na vlastní náklady, tedy se ztrátou.

11. Zjevná nelogičnost závěru o tom, že dohody mezi MPO a ČMZRБ byly bezúplatné pouze z toho titulu, že odměna pro ČMZRБ byla z prostředků pocházejících z MPO vyplácena formou příspěvku k ceně záruky, je jasně patrná při uvážení, že by dohody musely být posuzovány jako bezúplatné i za situace, že by cena záruky a odměna pro ČMZRБ byla vyšší, např. i tehdy, pokud by ČMZRБ za poskytnutí záruky za bankovní úvěr ve výši 1 mil. Kč na 10 let účtovala cenu záruky ve výši 10 % p.a. z hodnoty záruky, tedy zhruba onen 1 mil. Kč. Na základě této logiky soudů by se stále jednalo o bezúplatné poskytnutí služeb, byť by se cena záruky rovnala zhruba výši úvěru a veškeré prostředky z fondu Záruka by fakticky připadly ČMZRБ.

12. Na tomto místě je nutné připomenout, že základním principem finančních nástrojů je návratnost poskytnutých finančních prostředků a možnost jejich opětovného použití pro další finanční operace (financování dalších projektů). Systém, který obvinění nastavili, umožnil, aby 55 % poskytnutých finančních prostředků Záručního fondu bylo vyplaceno jako odměna ČMZRБ. Pokud by systém fungoval dále, došlo by k úplnému odčerpání veškerých financí, jež byly určeny pro poskytování záruk, na odměnu správci záručního fondu, ačkoliv strop nákladů na správu fondu podle právních předpisů EU měl dosáhnout max. 2 % ročně (resp. např. 16 % během osmi let). V záručním fondu by tak nezůstaly žádné volné finanční prostředky pro poskytování dalších bankovních záruk a fond by tak *de facto* na poplatcích spotřeboval sám sebe.

13. Postup zvolený obviněnými je příkladem obcházení legislativy EU, resp. zneužití práva EU, přičemž lze odkázat na rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 14. 12. 2000 ve věci C-110/99 Emsland-Stärke, v němž je formulován obecný princip zákazu zneužití práva („*principle of the prohibition of abusive practices*“). V tomto rozsudku Evropský soudní dvůr

uvedl, že ke zneužití práva dojde za splnění dvou podmínek, a to objektivního prvku (i když byly formálně splněny podmínky dané unijním právem, nedošlo k dosažení jeho cíle) a subjektivního prvku (existoval záměr získat výhodu z interpretace unijního práva umělým vytvořením podmínek pro její dosažení).

14. K posouzení otázky odměňování ČMZRB se podstatnou jeví i geneze úpravy této problematiky v dohodách mezi MPO a ČMZRB. Přitom je nutno podotknout, že názor prezentovaný obviněným JUDr. G., který akceptovaly nakonec oba soudy, že ČMZRB poskytovala svoje služby v rámci záručního fondu bezúplatně, v době uzavírání předmětných smluv o správě záručního fondu nebyl nikdy obviněnými prezentován s tím, že právě z toho důvodu veřejnou zakázku na správce fondu není nutné vyhlášovat. Při předkládání dohody z roku 2007 k podpisu ministrovi obvinění JUDr. G. a Ing. E. v informaci pro ministra uváděli, že výše odměny pro banku za vklad do fondu je navržena ve výši, která byla obvyklá i v předchozím programovacím období 2004–2006. Vůbec tedy netvrdili, tehdy ani jindy, že se jedná o smlouvu bezúplatnou. Navíc v předcházejícím období ČMZRB nespravovala prostředky fondu, ale náklady na kapitálové krytí poskytnutých záruk a hrazení zaručených nesplacených úvěrů nesla z vlastních zdrojů.

15. Z konceptu dohody mezi MPO a ČMZRB, který byl zaslán na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále rovněž jen „ÚOHS“) dne 9. 3. 2007, dále vyplývá, že původní návrh dohody obsahoval ustanovení o odměně pro ČMZRB přesně v souladu s evropskou legislativou, tedy že odměna pro ČMZRB bude ve výši 2 % p.a. z denních zůstatků na účtech záručních schémat bez odkazu na nějaké další ustanovení o dalších nákladech v podobě příspěvku k ceně záruky. S takovým konceptem dohody ve svém referátu pracoval svědek Ing. V. při přípravě znění dohody mezi MPO a ČMZRB. V roce 2007 tedy byl na MPO připraven koncept dohody, který by nastavoval odměňování ČMZRB v souladu s evropskou legislativou a v souladu s požadavky MF. Ten byl ale změněn na základě požadavků ČMZRB, které obvinění JUDr. G. a Ing. E. akceptovali. Toto zjištění vylučuje obhajobu akceptovanou nalézacím soudem, že jiná úprava vztahů mezi MPO a ČMZRB než ta nakonec přijatá v Dohodě ze dne 25. 6. 2007 nebyla možná vzhledem ke schválenému znění OPPI. Ostatně nakonec MPO a ČMZRB k obdobné úpravě došli tím, že v Dodatku č. 3 k Dohodě o realizaci programu Záruka a o vytvoření a správě Záručního fondu E 2007 v OPPI na léta 2007 - 2013 podepsaném dne 3. 2. 2011 (č. l. 1811 - 1812) smluvní strany sjednaly úpravu § 9 tak, že úhrada nákladů na řízení se sjednává ve výši 2 % p.a. ze zůstatků na účtech Záručního fondu E 2007 a souhrnný limit nákladů na řízení a finančního příspěvku k ceně záruky se od 1. 1. 2010 stanoví jako součet částek 3 % p.a. z výše portfoliových záruk a 4 % p.a. z výše pásmových záruk, a pokud náklady na řízení a finanční příspěvky k ceně záruky překročí v rozhodném období souhrnný limit, převede ČMZRB tento rozdíl na zvlášť vedený účet.

16. Vypuštěním ustanovení o maximální výši odměny z nakonec uzavřené Dohody ze dne 25. 6. 2007 se fakticky odměna ČMZRB výrazně zvýšila, neboť stanovení způsobu odměňování pro ČMZRB bylo pouze skrytě přesunuto do přílohy č. 3 Dohody, kde byl upraven způsob stanovení příspěvku k ceně záruky v podobě složitějšího vzorce, který umožňoval ČMZRB čerpat odměnu ve formě příspěvku k ceně záruky výrazně převyšující uvedená 2 % p.a. I zde však bylo výslovně uvedeno, že cena poskytnuté bankovní záruky hrazená z prostředků příjemce podpory (malý a střední podnikatel - žadatel o záruku) činí pouze 0,1 % až 0,3 % p.a. z hodnoty záruky. Z uvedeného vyplývá, že vždy bylo zřejmé, že příjemce podpory (malý a střední podnikatel – žadatel o záruku) nikdy nebude tím, kdo bude hradit příspěvek k ceně záruky ve výši až 4,3 % p.a. z hodnoty záruky.

17. Rovněž další vývoj smluvního vztahu mezi MPO a ČMZRB dokládá, že uzavřená dohoda bezúplatná nebyla, neboť právě za účelem snížení nadměrné výše odměny pro ČMZRB byla všechna další jednání iniciována a prováděna. Nově připravovaná dohoda mezi MPO a ČMZRB z roku 2009 měla narovnat způsob odměňování banky. Obvinění

si tudíž byli vědomi, že dohoda ve skutečnosti bezúplatná pro MPO není a zároveň, že změny v nastavení smluv mezi MPO a ČMZRB jsou možné. Paradoxně ale byla uzavřena taková dohoda, ve které zůstal způsob odměňování ČMZRB prakticky nezměněn. Pro posouzení věci je podstatná i úprava zvolená ohledně odměňování správce záručního fondu, kterým byla opět ČMZRB, v následujícím období. V rámci programu Záruka 2015 až 2023 byly záruky poskytovány ze zřízeného fondu, který ČMZRB spravovala a nebyla od klientů vybírána cena záruky (ani od MPO prostřednictvím příspěvku k ceně záruky). V tomto období za shodné služby, tedy správu záručního fondu, ČMZRB inkasovala dle dohody pouze odměnu ve výši 0,075 % p.a. z výše poskytnuté záruky (dle článku 8.1 původní dohody ze dne 23. 2. 2015). Následně na základě dodatku č. 2 ze dne 8. 2. 2016 inkasovala ČMZRB odměnu ve výši 0,9 % p.a. z výše poskytnuté záruky. Nakonec na základě dodatku č. 5 ze dne 26. 10. 2017 inkasovala ČMZRB odměnu u záruk uzavřených do 31. 12. 2015 ve výši 0,075 % p.a. z výše poskytnuté záruky, od 1. 11. 2017 navýšenou na 0,8 % p.a., a odměnu pro smlouvy uzavřené od 1. 2. 2016 ve výši 0,9 % p.a. z výše poskytnuté záruky. Dohoda jednoznačně uváděla, že malý a střední podnikatel za poskytnutí záruky neplatí a záruky se mu poskytují bez poplatku. Bance nebyla vyplácena jako v žalovaném období „cena záruky“ ve výši 4,3 % p.a. z výše poskytnuté záruky skládající se z „příspěvku k ceně záruky“ a z částky hrazené přímo malým a středním podnikatelem, ale pouze výrazně nižší odměna. Banka poskytovala shodné služby, tedy správu záručního fondu, pro MPO v navazujícím období mnohonásobně levněji než v případě dohod o správě záručního fondu, které sjednali obvinění.

18. Ze smluvní úpravy poskytování zvýhodněných záruk pro roky 2015 až 2023 dále vyplývá, že při nezměněné právní úpravě zákona č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, bylo možné poskytovat podporu malým a středním podnikatelům i bez poskytování tzv. příspěvku k ceně záruky. Uvedené tak vyvrací obhajobu obviněných, že *„Finanční příspěvek je definován v § 4 zákona o podpoře malého a středního podnikání, jako forma veřejné podpory, tudíž nemůže být ztotožněn s odměnou bance.“* Právě náklady ČMZRB na správu záruk, jak je stanovoval dodatek č. 2 k dohodě o programu Záruka 2015 až 2023, byly vymezeny v Metodice k výpočtu provozní marže při zpracování a správě portfoliových záruk. Tuto metodiku si vyžádalo od ČMZRB právě MPO v roce 2015 pro účely zjištění přiměřené odměny. Z metodiky pak jednoznačně vyplývá, že při správě záručního fondu (v tomto případě stejně jako v žalovaném případě) náklady banky na správu fondu (a odměnu banky za správu fondu) a poskytování záruk ze záručního fondu byly tvořeny toliko administrativními náklady na pracovníky banky, zřízení poboček a zajištění administrativního servisu při uzavírání záručních smluv, sledování průběhu daného případu a případného vymáhání nesplacených úvěrů zajištěných zárukami. Rozhodně nebyly náklady banky tvořeny ani v případě tohoto záručního fondu, ani v případě záručního fondu E 2007 náklady na kapitál potřebný k poskytování záruk (byl poskytnut ze strany MPO vložím do fondu) a náklady na případné krytí ztrát (ztráty byly kryty z prostředků vložených MPO do fondu).

19. Pouze v žalovaném období v důsledku jednání obviněných bylo nastavení záručních schémat upraveno tak, že ČMZRB obdržela jednak finanční prostředky od MPO v podobě fondu, který byl určen k vytvoření kapitálového krytí a zejména k hrazení zaručených nesplacených úvěrů, jednak ty samé náklady ČMZRB byly znovu uhrazeny v podobě ceny záruky, kterou opětovně v podobě příspěvku k ceně záruky hradilo MPO. Uvedený postup obviněných tak byl již v době uzavření smluv mezi MPO a ČMZRB zřejmě zcela nevýhodný pro MPO a vedl k značnému odčerpání prostředků záručního fondu ve prospěch ČMZRB. Nikdy předtím ani potom nehradila Česká republika (a následně Česká republika a Evropská unie) za realizaci podpory malých a středních podnikatelů cestou poskytování bankovních záruk tak enormní finanční prostředky.

20. Legislativa EU samozřejmě předpokládala, že část prostředků z evropských fondů určených na podporu malých a středních podnikatelů prostřednictvím nástrojů finančního inženýrství bude nutné využít na administraci a správu těchto nástrojů, včetně Záručního fondu

E 2007, tedy že s nástroji finančního inženýrství budou spojeny náklady na řízení. Právě z důvodů důrazu na hospodárnost využívání prostředků z evropských fondů byly tyto náklady striktně limitovány tím, že pokud příslušný poskytovatel podpory, zde Řídící orgán OPPI (dále rovněž jen „ŘO OPPI“), nebude poskytovat podporu sám, tak musí zajistit výběr nejvýhodnějšího poskytovatele těchto služeb prostřednictvím veřejné zakázky. Pokud by tak neučinil, nesmí náklady na řízení překročit hranici 2 % p.a. z vloženého kapitálu. Jak opakovaně uváděla i EK [např. v dopise ze dne 25. 7. 2012 (č. I. 406–410 spisu)], evropská legislativa stanovila prahové hodnoty pro náklady na řízení, ale nestanovila přesnou metodu a způsob, jakým způsobem má být podpora poskytována a odměna za správu nástrojů finančního inženýrství proplácena. Toto musel nastavit každý členský stát sám. Odměnu za správu záručního fondu (náklady řízení) bylo tudíž možné poskytovat i prostřednictvím takto komplikovaného modelu příspěvků k ceně záruky, který obvinění zvolili, nicméně vždy pouze ve výši dle uvedených limitů (tedy v tomto případě by musel příspěvek k ceně záruk být ve výši maximálně 2 % p.a. z vloženého kapitálu, nikoli z ceny záruky, která představovala zhruba šestinásobek vloženého kapitálu). K tomu nakonec v rámci úpravy vztahů mezi MPO a ČMZRБ došlo dodatkem k Dohodě ze dne 3. 2. 2011 (č. I. 1811–1812 spisu).

21. Vzhledem k uvedenému je nutno konstatovat zjevný nesoulad skutkových zjištění určujících pro naplnění znaků trestného činu a provedených důkazů, pokud oba soudy dospěly k závěru, že správa fondu byla v rozhodném období ve smluvním vztahu s MPO ze strany ČMZRБ poskytována bezúplatně, případně za poplatky hrazené žadateli o poskytnutí záruky, malými a středními podnikateli, ve formě příspěvku k ceně záruky, ačkoliv z provedených důkazů jednoznačně vyplývá, jaká značná část finančních prostředků vložených do záručního fondu MPO (vloženého kapitálu) byla ČMZRБ využita na její odměnu za správu fondu, tedy celkem 2,49 mld. Kč z 4,4 mld. Kč, a ačkoliv příspěvek k ceně záruky byl vždy hrazen z finančních prostředků vložených do záručního fondu MPO.

III.

22. Z jiného nesprávného hmotně právního posouzení otázky vyplývající z úpravy v rozhodné době účinného zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále jen „ZVZ“), a Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/18/ES, o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby, vycházejí závěry soudů o tom, že výběr dodavatele služeb – správce záručního fondu, nepodléhal postupu podle uvedených právních předpisů a správou záručního fondu v rámci OPPI bylo možno pověřit pouze ČMZRБ podle speciálního zákona č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání.

23. Toto jiné nesprávné hmotně právní posouzení lze spatřovat v závěru, který je navázán na zjištění údajné bezúplatnosti dohody mezi MPO a ČMZRБ z roku 2007, tedy závěru o možnosti nevypsát výběrové řízení s tím, že směrnice č. 2004/18/ES není přímo aplikovatelná, byla provedena přijetím příslušné právní úpravy v rámci národního práva v podobě zákona o veřejných zakázkách, který se však v případě bezúplatných smluv neuplatní. Uvedené závěry soudů kolidují také s posouzením otázky povolených nákladů na správu záručního fondu (finančního nástroje) podle Nařízení komise (ES) č. 1828/2006 ze dne 8. 12. 2006, kterým se stanovují prováděcí pravidla k Nařízení rady (ES) č. 1083/2006. Konkrétně se jedná o čl. 43 odst. 4 tohoto nařízení, který stanoví, že neprokáže-li se po veřejné soutěži jako nezbytné povolit vyšší procentní sazbu, nesmí náklady na řízení v ročním průměru po dobu trvání pomoci překročit 2 % kapitálu vloženého z operačního programu do podílových fondů nebo kapitálu vloženého z operačního programu nebo podílového fondu do záručních fondů.

24. Postup obviněných, kteří nezadali veřejnou zakázku na správce záručního fondu, byl v rozporu jak s evropskou legislativou, tedy se Směrnicí Evropského parlamentu a rady

č. 2004/18/ES, o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek, tak s národní úpravou v podobě ZVZ, kterým byla daná směrnice do české národní úpravy implementována. Dohody mezi MPO a ČMZRB rozhodně bezúplatné nebyly, naopak pro ČMZRB zajišťovaly příjem ve výši 2,49 mld. Kč ze zdrojů MPO.

25. Výklad, který zaujal prvoinstanční soud „posvěcuje“ zřejmé obcházení ZVZ, podle něhož v § 15 odst. 2 písm. b) základem pro stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky na služby v případě bankovních a finančních služeb jsou poplatky, provize, úroky, jakož i jakékoliv jiné další odměny související s těmito službami. Jen pro doplnění lze uvést, že dokonce i v hypotetickém případě, pokud by nebylo možno příspěvek k ceně záruky poskytovaný ČMZRB z prostředků pocházejících od MPO (buť zprostředkovaně cestou přes drobné podnikatele) pokládat za platbu za poskytnuté služby, přesto by dohoda z roku 2007 (č. l. 4455–4490) mezi MPO a ČMZRB byla dohodou úplatnou, neboť pro banku zde byly sjednány (a následně také bankou inkasovány) i další finanční plnění. Konkrétně v příloze č. 3 bylo mimo jiné uvedeno, že za vyhodnocení žádosti klienta bude účtováno ze strany ČMZRB 4.500 Kč, přičemž v dohodě samotné byl stanoven záměr poskytnout 7.100 záruk. Prostředky čerpané pouze za tento poplatek by ve svém součtu převýšily částku určující pro vymezení nadlimitní veřejné zakázky na služby dle § 10 a § 12 odst. 1 ZVZ.

26. Povinností obviněných podle výše uvedených norem bylo zajistit řádný výběr poskytovatele služby správce záručního fondu v zadávacím řízení tak, aby bylo dosaženo co nejvýhodnějších podmínek (především ceny) pro MPO. Takto však obvinění nepostupovali a v té době bez jakéhokoliv opodstatnění veřejnou zakázku nevyhlásili. Ani nijak nezdůvodnili, proč by například nemělo proběhnout otevřené řízení s tím, že je dána nějaká možná výjimka, např. *in-house* zadání subjektu vlastněnému zadavatelem.¹ Veškerá argumentace k tomuto, tedy možnosti výjimky z povinnosti zadat veřejnou zakázku, zejména ze strany obviněného JUDr. G., byla vytvořena až *ex-post*, neboť v rozhodné době žádné odůvodnění uvedeného postupu neproběhlo. Přestože na nutnost vypsání veřejné zakázky upozorňovalo MF již v mezirezortním připomínkovém řízení k materiálu předkládanému na vládu v roce 2006 pro účely schválení OPPI, což se nakonec stalo usnesením vlády ze 17. 1. 2007. Již v tomto připomínkovém řízení také MF upozornilo na to, že poskytnuté *management costs* pro ČMZRB jsou veřejnou podporou, která by měla být notifikována EK, na což rovněž nebylo reagováno. Obvinění si přitom museli být vědomi toho, že na poskytování záruk ze strukturálních fondů nelze použít postupy, které byly jinak v předcházejícím období využívány pro poskytování záruk z národních zdrojů v čistě národních programech.

27. Obviněným coby specialistům na evropské strukturální fondy muselo být zřejmé (pakliže zpočátku nebylo, byli na to opakovaně upozorňováni zástupci MF), že pokud program Záruka byl financován ze strukturálních fondů (EFRR), mohl se zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, který v gesci MPO upravoval způsob státní podpory pro malé a střední podnikatele, uplatnit na program Záruka jedině za předpokladu, že by nebyl v rozporu s evropskou legislativou. Článek 4 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii stanoví členským státům EU povinnosti vyplývající ze zásady loajální spolupráce; členské státy EU jsou tak mj. povinny usnadňovat EU plnění jejich úkolů a zdržet se všech opatření, jež by mohla ohrozit dosažení cílů EU. Související prohlášení o přednosti práva připomíná, že „*v souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora Evropské unie mají Smlouvy a právo přijímané Unii na základě Smluv přednost před právem členských států, za podmínek stanovených touto judikaturou.[...] Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že přednost práva ES je základní zásadou práva Společenství. Podle Soudního dvora je tato zásada neodmyslitelným prvkem zvláštní povahy*

¹ Veřejnou zakázku nebylo možno ve smyslu § 18 odst. 1 písm. e) ZVZ, resp. čl. 18 směrnice 2004/18/ES zadat přímo ČMZRB, protože v bance neměla ČR výlučná majetková práva, když vlastnila jen část akcií banky, a protože banka poskytovala jiným subjektům i běžné bankovní služby, takže nebyla splněna ani podmínka vykonávání podstatné části činnosti ve prospěch veřejného zadavatele, což bylo obviněným dobře známo.

*Evropského společenství*². Navíc § 5 písm. b) zákona č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, pouze jmenuje ČMZRБ pro určitý účel, ale v žádném případě neuděluje exkluzivitu na poskytování služeb tohoto typu (poskytování státem podporovaných záruk) v České republice.

28. Usnesením Vlády ČR ze dne 17. 1. 2007 č. 50 byly vládou schváleny programy OPPI, přičemž ministru průmyslu a obchodu bylo uloženo vyhlásit programy podpory, včetně programu Záruka, co nejdříve. Ministr byl zmocněn ohledně těchto programů podpory v závislosti na výsledcích jednání s EK, v závislosti na české a evropské legislativě, v závislosti na ostatních závazných národních metodikách a v návaznosti na průběh realizace měnit podmínky a výši podpory. Usnesení Vlády ČR tedy rozhodně neschválilo výši příspěvku k ceně záruky až do výše 4 % ve prospěch ČMZRБ a rozhodně nezmocnilo ministra a jemu podřízené úředníky nerespektovat evropskou legislativu, ba právě naopak.

29. Prvoinstanční soud ve svém nesprávném právním názoru rovněž zcela pomíjí další listinné důkazy dokládající, že při výběru správce záručního fondu nebylo možno postupovat mimo zákon o zadávání veřejných zakázek. Zejména z auditu Auditního orgánu MF č. OPPI/2014/O/049 vyplývá, že při vyhlášení výběrového řízení na správce záručního fondu nebylo postupováno podle § 6 ZVZ, ačkoliv se jednalo o zakázku na poskytování služeb v souvislosti s implementací Záručního fondu E 2007 a zakázka neměla být poskytnuta s odkazem na zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání. Takový postup byl v rozporu s platnými předpisy České republiky i Evropské unie o zadávání zakázek. V době zadání zakázky se na ovládnání ČMZRБ podílely soukromé (komerční) banky podílem 28 %. Z implementace Záručního fondu E 2007 bance plynuly výnosy nejen z poskytování záruk, ale též z obchodování s volnými prostředky, které byly při vydávání záruk tvořeny ve výši 8–15 % k případnému plnění záruk. Zakázka na poskytování záruk byla úplatná a profitovaly z ní i komerční banky jakožto akcionáři ČMZRБ, měly tak být použity postupy při zadávání veřejných zakázek dle směrnice 2004/18 ES. Z uvedených důvodů nebylo shledáno splnění podmínek pro uplatnění čl. 18 a 28 směrnice 2004/18 ES a příspěvky účtované bankou jako cena záruky dle dohody mezi MPO a ČMZRБ byly shledány ze 100 % nezpůsobitelné k proplacení z evropských prostředků. Na uvedený audit reagovala ČMZRБ částečně stanoviskem ze dne 29. 10. 2014, které podepsal předseda představenstva Ing. L. M.

30. Pokud již k výběru správce záručního fondu ve veřejné soutěži nedošlo, byli obvinění povinni plně respektovat jednoznačné pravidlo pro nastavení finančních nástrojů financovaných ze strukturálních fondů, tedy pravidlo dle čl. 43 odst. 4 písm. a) Nařízení komise (ES) č. 1828/2006 ze dne 8. 12. 2006: *„Neprokáže-li se po veřejné soutěži jako nezbytné povolit vyšší procentní sazbu, nesmí náklady na řízení v ročním průměru po dobu trvání pomoci překročit žádný z těchto prahů: a) 2 % kapitálu vloženého z operačního programu do podílových fondů nebo kapitálu vloženého z operačního programu nebo podílového fondu do záručních fondů“*.

IV.

31. Nalézací soud jako jeden z důvodů zproštění obžaloby vyhodnotil absenci úmyslu na straně obviněných.³ Odvolací soud ve svém posledním rozhodnutí jen stručně tyto závěry prvoinstančního soudu potvrdil s tím, že pokud městský soud uzavřel, že u skutku uvedeného v obžalobě nejednali obvinění v úmyslu porušit jim dané povinnosti vyplývající z jejich funkcí na MPO a způsobit tak České republice škodu, ale že byli vedeni snahou, aby Česká republika

² Viz. prohlášení č. 17 (Prohlášení o přednosti práva) připojené k Lisabonské smlouvě.

³ K tomu blíže zejména bod 80. odůvodnění rozsudku Městského soudu ze dne 6. 10. 2020 sp. zn. 47 T 6/2018.

vyčerpala prostředky EU na vytvoření a realizaci Záručního fondu E 2007 v rámci OPPI, nelze tento závěr považovat za nelogický a nemožný.

32. Ani s těmito závěry se nelze ztotožnit, v první řadě z důvodu, že rozhodnutí soudů jsou v otázce posouzení subjektivní stránky trestných činů zatížena vadou zjevného nesouladu skutkových zjištění určujících pro naplnění znaku subjektivní stránky trestného činu (v rovině minimálně nepřímého úmyslu) a provedených důkazů. Nálezací soud pro posouzení povědomí obviněných o porušení důležitých povinností a hrozící škodě, jakož i pro posouzení srozumění s možným vznikem takového hrozícího následku podstatné důkazy buď v rámci svého hodnocení pominul, nebo pokud je hodnotil, tak z nich vyvodil závěry zcela odlišné od jejich vlastního obsahu, jak bude konkretizováno níže. Rovněž jsou v tomto ohledu obě rozhodnutí zatížena vadou spočívající ve vadném právním posouzení skutku stan vyhodnocení zavinění coby znaku subjektivní stránky trestného činu.

33. Přitom je možno poznamenat, že pokud soudy neshledaly naplnění objektivních znaků žalovaných trestných činů (porušení konkrétních povinností uložených obviněným, způsobení škody atd.), tak již z podstaty věci nemohly shledat ani naplnění subjektivní stránky v potřebné formě zavinění ve vztahu k těmto objektivním znakům žalovaných trestných činů. Tomu také zejména prvoinstanční soud přizpůsobil vyhodnocení stěžejních důkazů pro posouzení subjektivní stránky. Prvoinstanční soud v podstatě pominul listinné důkazy z rozhodného období, které konkrétně dokládají, že obvinění dobře věděli, že náklady na správu záručního fondu v podobě příspěvku k ceně záruky nelze považovat za náklady vynaložené v souladu s evropskou legislativou, přičemž existuje důvodný předpoklad, že budou shledány nezpůsobilými, tedy že buď nebudou certifikovány již na národní úrovni, anebo nebudou následně proplaceny ze strany EK. Svědectví konkrétních osob popisující stav věcí v rozhodném období, které na tuto hrozbu obviněné výslovně upozornily, pak nálezací soud bagatelizoval s tím, že se jednalo jen o vyjádření možných rizik a nikoli o kategorické závěry. Taková bagatelizace zde však není namístě, zvláště pokud by soud uvážil, že odpovědné a kompetentní osoby své připomínky označovaly za zásadní, trvaly na jejich zapracování do dohod mezi MPO a ČMZRB a jednoznačně uváděly, že nerespektování těchto připomínek povede k neuznatelnosti vynaložených nákladů a velmi pravděpodobně k finanční korekci. Pochopitelně nelze pominout, že zejména zaměstnanci MF měli jen roli konzultantů, právě proto ovšem formulace jejich závěrů tomuto postavení musela odpovídat, když současně nastavení OPPI a programu Záruka bylo odpovědností úředníků MPO. Přesto dotčení zaměstnanci MF trvali na tom, aby bylo v zápisech z jednání uvedeno, což se také stalo, že odpovědné osoby z MPO, tedy obvinění, jsou srozuměni s tím, že v období 2007–2013 bude možné certifikovat přibližně pouze 44,24 % prostředků převedených z MPO na účet ČMZRB a 55,76 % bude nutné doplatit z prostředků MPO. Osoby jednající za MF již nemohly tento názor vyjádřit ještě kategoričtěji a důrazněji.

A.

34. Obvinění byli podle v řízení provedených důkazů postupně na výše uvedený rozpor s evropskou legislativou a jeho pravděpodobné dopady upozorněni následovně:

a) Ministerstvem financí v roce 2006 v rámci připomínkového řízení k schválení programu OPPI vládou ČR.⁴

b) V roce 2007 před schvalováním první dohody mezi MPO a ČMZRB obviněným JUDr. G. a Ing. E.:

- Vedoucí oddělení metodické podpory MPO Ing. V., který měl zpracování dohod na starost, e-mailem jednoznačně sdělil, že ohledně uzavřených dohod není vyřešena

⁴ Uvedené vyplývá z předkládací zprávy pro vládu ČR ze strany MPO.

problematika výběru ČMZRB mimo veřejnou zakázku a problematika odměňování ČMZRB, když jsou přesahovány závazné limity, což může způsobit neuznatelnost takto vynaložených prostředků ze strany EK.

Svědék Ing. V. uvedené ve svých výpovědích potvrdil a uvedl, že na tato rizika upozorňoval a rozhodnutí bylo na jeho nadřízených JUDr. G. a Ing. E. Nalézací soud přitom výpověď svědka Ing. V. vyzdvihuje a hodnotí ji tak, že svědek odměňování banky prostřednictvím příspěvku k ceně záruky považoval za rizikovou oblast, ale neformuloval vůči svým nadřízeným nezákonnost dohody a neblokoval podpis dohody. Přitom naopak z jeho výpovědi je zřejmé, že jako osoba přímo odpovědná za přípravu dohod mezi MPO a ČMZRB shledal závažné nedostatky, na které obviněné výslovně upozornil s tím, že rozhodnutí ponechal na nich, přičemž toto především zdůvodnil ve své výpovědi potřebou ve věci rychle rozhodnout, tedy předložit dohody případně k podpisu ministru Ing. Ř.

- Ředitel Národního fondu MF, pod který je organizačně podřazen Platební a certifikační orgán (dále rovněž jen „NF PCO“), Ing. G. dopisy ze dne 19. 3. 2007 a ze dne 25. 4. 2007 jednoznačně sdělil, že výběr ČMZRB jako zprostředkujícího subjektu bez výběrového řízení představuje porušení čl. 44 Obecného nařízení [Nařízení rady (ES) č. 1083/2006], přičemž tato připomínka je zásadní, a dále, že MPO i ČMZRB jsou vázány pravidly dle „Metodiky finančních toků“. Jako zásadní připomínku dále uvedl, že do ustanovení Dohody upravující výši odměny pro ČMZRB požaduje doplnit maximální procentní limity dle čl. 43 odst. 4 Nařízení komise (ES) č. 1828/2006 s tím, že tato ustanovení přímo použitelného předpisu ES mají aplikační přednost před ujednáními smluvních stran.

Svědék Ing. G. uvedené ve svých výpovědích potvrdil, stejně jako svědek Mgr. R. Nalézací soud i přes výše uvedené i výpověď svědka Ing. G. považuje za svědeckví potvrzující obhajobu, ačkoliv svědek potvrdil, že on osobně a jeho úřad opakovaně v rozhodném období obviněným sděloval jednoznačný závěr, že výběr ČMZRB jako zprostředkujícího subjektu bez výběrového řízení představuje porušení Obecného nařízení a odměny bance včetně příspěvku k ceně záruky musí dosahovat maximálně výše 2 % p.a. dle příslušného nařízení. Jednoznačně rovněž uvedl, že při nerespektování těchto evropských norem hrozí neuznatelnost vynaložených nákladů, v čemž, jak se posléze ukázalo, měl pravdu. Nalézací soud při rekapitulaci výpovědi svědka i při jejím hodnocení pominul tu její podstatnou část, která názorně dokládá, jak zásadně svědek nesouhlasil s postupem obviněných při nastavení programu Záruka a nakolik byl ve shodě se svými podřízenými přesvědčen, že takto vynaložené náklady jsou neuznatelné, tudíž necertifikovatelné. K postupu při certifikaci přitom svědek uvedl, že mu ministr financí Ing. J. dvakrát vyhrožoval, že ho vyhodí z MF u příležitosti tohoto případu, protože bránil certifikaci. Certifikaci provedl až na přímý, nicméně zcela neodůvodněný pokyn ministra, který si vyžádal. Jednalo se o jediný případ v celé historii NF PCO, kdy o certifikaci rozhodl přímo ministr. Referátník, který byl předložen ministru k rozhodnutí, si svědek jako jedinou listinu v barevné kopii odnesl domů, protože se obával, že bude jednou stát u trestního soudu. Výše uvedené nelze hodnotit jinak, než že svědek svůj odmítavý a podložený názor na postup obviněných při nastavení programu Záruka vyjádřil v rozhodné době velmi kategoricky, a dokonce při obhajobě tohoto názoru riskoval ztrátu prestižního zaměstnání ředitele NF PCO.

c) V roce 2009 byly tyto skutečnosti výslovně obviněným zopakovány úředníky MF Mgr. C., Mgr. P., Mgr. R., Ing. A. a zejména ředitelem NF PCO Ing. G.,⁵ konkrétně že certifikovatelné jsou pouze *management costs* ve výši maximálně 2 % z prostředků převedených z OPPI do záručního fondu v souladu s čl. 43 Nařízení komise (ES) č. 1828/2006. Za vložený kapitál ve smyslu tohoto ustanovení lze dle NF PCO považovat pouze prostředky převedené z OPPI (MPO) na účet ČMZRB, nikoliv prostředky definované dle výše poskytnutých záruk. Příspěvek k ceně záruky není dle NF PCO možné certifikovat, protože se jedná o poplatek, který krátí

⁵ K tomu srov. zejména zápisy z jednání 13. 3. 2009 a 20. 4. 2009 a dopis ze dne 19. 5. 2009.

částku určenou příjemci, což je v rozporu s čl. 80 Nařízení rady (ES) č. 1083/2006. Zde NF PCO jednoznačně varoval, že navrhované znění Dohody z roku 2009 povede k tomu, že v období 2007–2013 bude možné certifikovat přibližně pouze 44,24 % prostředků převedených z MPO na účet ČMZRB a 55,76 % bude nutné doplatit z prostředků MPO, neboť se především jedná o část příspěvku k ceně záruky, která převyšuje 2 % limit pro *management costs*.

Obvinění z pozice zástupců ŘO OPPI (MPO) při jednání na MF dne 20. 4. 2009⁶ uvedli, že jsou si vědomi, že až 60 % výše převodu z programu Záruka do záručního fondu je použito na výplatu tohoto finančního příspěvku k ceně záruky. Zástupci NF PCO trvali na tom, že se jedná o skrytou formu *management costs*, která je v rozporu s 2 % limitem dle čl. 43 Obecného nařízení. Do doby vyjasnění považovalo MF tyto prostředky za nezpůsobilé s tím, že je nelze zahrnovat do výkazu výdajů k certifikaci.

Nalézací soud listinné důkazy shora uvedené v rámci hodnocení důkazů pominul, stejně jako význam výpovědí svědků Mgr. C., Mgr. P., Mgr. R. a Ing. A., které obsah listin potvrzují. Všichni jmenovaní vypověděli, že jako zástupci NF PCO zastávali jednoznačný názor o zcela neadekvátní výši odměny pro ČMZRB a jejím rozporu s limity stanovenými evropskou legislativou, přičemž tento svůj shodný názor s podrobnou argumentací sdělovali obviněným.

d) V roce 2008 referentem MPO Mgr. R., který byl přijat na MPO právě z důvodu, že měl zkušenosti z bankovního sektoru a měl posoudit skutečný stav programu Záruka a výši transakčních nákladů. Jmenovaný potvrdil závěr o neadekvátnosti odměny banky, neboť odměny přesahovaly stanovené limity vzhledem k příspěvkům k ceně záruky. Obvinění na jeho zjištění nijak nereagovali. Svědek upozorňoval obviněného Ing. E. na pracovních schůzkách i písemně, načež ho obviněný žádal, aby o svých zjištěních nikoho neinformoval, ale žádné opatření sám nepřijal. I ohledně neřešení těchto skutečností došlo mezi svědkem a obviněným k ostřejší výměně názorů, která vyústila v to, že svědek podal výpověď. Svědek považoval jednání obviněného za neetické a nezákonné a obrátil se proto na policii. Obviněný měl na jeho zjištění dle svědkových slov reagovat tím, že mu sdělil: „*Přece nenechám ČMZRB padnout.*“ Výpověď svědka potvrdila i svědkyně RNDr. B., která popsala, že řešili nastavení programu Záruka a výši odměny pro ČMZRB, přičemž svědek R. zde zjistil problém s přílišnou výší odměny pro ČMZRB (příjmu pro banku, „fíčka“), což společně s ním sdělovala Ing. E. a Ing. M. jako nadřízeným, načež byl Mgr. R. vystaven lehké šikaně a takovému nátlaku, aby odešel. Myslela si, že je odborník a svoji práci dělal dobře. Tvrzení o „lehké šikaně“ odpovídají i výtky adresované svědkovi Mgr. R. dle zápisů z porad. Obviněný Ing. E. konflikt se svědkem potvrdil s tím, že svědek měl odlišný názor na nastavení odměny pro ČMZRB v programu Záruka, ale tyto výhrady mu nedal písemně úředně předpokládaným postupem, proto je nemohl akceptovat.

Nalézací soud relevanci výpovědi svědka Mgr. R. bez věcného podkladu zpochybnil odkazem na to, jak jeho pracovní činnost na ministerstvu posoudili sami obvinění. Věrohodnost svědka ovšem nemůže být nijak snižována tím, že je dehonestován ze strany obviněných, zvláště pokud i z podpůrných důkazů vyplývá, že svědek byl vystaven ze strany nadřízených obviněných šikaně na pracovišti právě proto, že své důvodné zpochybnění postupů obviněných žádal řešit a trval na přijetí příslušných opatření. Z pohledu obviněných se jistě jednalo o vybočení ze zaběhlých úředních postupů na MPO, neboť i další úředníci ministerstva včetně RNDr. B. a Ing. K. se snažili řešení vzniklého problému s nadměrnými odměnami pro ČMZRB za správu záručního programu přenést na někoho jiného, aby nenesli odpovědnost za přijatá rozhodnutí. Při takovém alibistickém přístupu nelze z postupu svědka Mgr. R. dovodit jakékoli snížení relevance jeho výpovědi. I svědkyně RNDr. B. a Ing. K. ostatně potvrdily, že

---

⁶ Srov. zápis z jednání ze dne 20. 4. 2009.

z uskutečněných jednání a analýz vyplynula potřeba snížit odměnu pro ČMZRB (s čímž pochopitelně ČMZRB vzhledem k finanční atraktivnosti nesouhlasila).

e) Následně v roce 2008 referentem MPO Ing. P., kterému byl svěřen stejný referát, neboť byl přijat na místo Mgr. R. Ten záhy dospěl ke shodným závěrům. Výše odměn pro ČMZRB byla astronomická a již v roce 2009 vedla k rychlému vyčerpávání prostředků na poskytování záruk žadatelům. Jakmile svědek na tato zjištění a další nesrovnalosti upozornil vedení, obviněného Ing. E., byl propuštěn ještě ve zkušební době.

Podle nalézacího soudu tato výpověď stojí osamoceně s výpovědí Mgr. R., neboť výhradně tito dva svědci se měli vymezit negativně vůči obviněným při posuzování programu Záruka. Výpověď svědka však osamocená rozhodně není, naopak je zcela v souladu s listinnými důkazy a s výpověďmi svědků RNDr. B., Ing. V. a všech svědků z řad zástupců MF.

f) Advokátní kancelář R. L., která byla MPO najata za účelem posouzení vztahu mezi MPO a ČMZRB a za účelem přípravy nové dohody mezi těmito subjekty. Ta opakovaně písemně i prostřednictvím svého zástupce Mgr. F. ústně obviněné JUDr. G. a Ing. E. vyrozuměla o tom, že nastavení vztahu MPO a ČMZRB není v souladu s národní a evropskou legislativou.

- Ve stanovisku ze dne 25. 8. 2008 advokátní kancelář doporučila stanovení výše odměny ČMZRB za správu záručního fondu ve výši odpovídající limitům Nařízení komise (ES) č. 1828/2006 a prověření způsobu, jakým si ČMZRB zabezpečuje svoji odměnu.

- Ve stanovisku ze dne 26. 6. 2008 s odkazem na obchodní plán záručního fondu advokátní kancelář uvedla, že takto stanovená odměna v žádném případě neodpovídá odměně dle Nařízení komise (ES) č. 1828/2006 a mnohonásobně ji převyšuje. Odměnu ve výši téměř 10 % ročně ze všech prostředků poskytnutých ministerstvem nelze považovat za běžnou, zvláště pokud ČMZRB nenese fakticky žádné riziko. Zpracovatel právního rozboru dále upozornil po prostudování stanoviska ÚOHS pod č. j.: O055-7394/2007/420, jež dospělo k závěru, že s odkazem na rozhodnutí ve věci Altmark Trans je nastavení systému odměn v pořádku, že toto neodpovídá zjištěným skutečnostem, a vyslovil, že ÚOHS ve svém stanovisku pochybil. Právní poradce jednoznačně sdělil, že potencionálním důsledkem nezákonnosti odměny ČMZRB je postižení finanční opravou dle čl. 99 Nařízení rady 1083/2006 (finanční korekce), neboť se jedná o systémovou nesrovnalost, což by znamenalo zrušení podpory.

- Ve stanovisku ze dne 11. 12. 2008 advokátní kancelář uvedla, že byť ve smlouvách MPO a ČMZRB není přímo stanoveno, že ČMZRB za vystavování bankovních záruk dostává odměnu, lze dospět k závěru, že ČMZRB je fakticky odměňována z prostředků Záručního fondu E 2007, a to prostřednictvím příspěvků k ceně záruky, přičemž tyto odměny by měly být nastaveny tak, aby nedocházelo k překompenzování náhrad a tvorbě nadměrného zisku na straně ČMZRB. Z hlediska právní jistoty zůstávalo dle zpracovatele nejbezpečnějším postupem předchozí oznámení systému záruk EK, která by posoudila jeho slučitelnost se společným trhem, což však zakládá riziko, že EK posoudí stávající systém jako neslučitelný a uloží povinnost vrátit poskytnuté veřejné prostředky.

Prvoinstanční soud ohledně těchto závěrů opět nepochopitelně souhlasil s tvrzeními obviněného JUDr. G. a obecně uvedl, že u zástupců advokátní kanceláře došlo k vývoji právního názoru, což měla doložit i výpověď svědka JUDr. F. Z uvedených listinných důkazů a výpovědi jmenovaného svědka ale žádnou konkrétní změnu relevantní argumentace či právního názoru zastávaného advokátní kanceláří nelze dovodit.

g) V roce 2008 byla na oddělení malého a středního podnikání projednávána plánovaná změna dohod mezi MPO a ČMZRB, jak vyplývá ze zápisů z jednání, a to tak, aby odpovídaly evropské legislativě. Při jednání ČMZRB odmítala provést změny či akceptovat stanoviska

najaté advokátní kanceláře R. L., o čemž byl informován ředitel sekce Ing. E., který měl ve věci rozhodnout. Z tohoto nehodnoceného listinného důkazu vyplývá, že zásadní skutečností, která bránila provedení změn v odměňování ČMZRB za správu záručního fondu na základě stanovisek MF, advokátní kanceláře R. L. a podřízených úředníků MPO, byl odpor ČMZRB, nikoliv nějaké smysluplné právní úvahy, které by výši odměny pro ČMZRB odůvodňovaly.

35. Uvedenými listinami vydanými MF a výslechy svědků tehdy působících na MF bylo prokázáno, že zástupci tohoto ministerstva jednoznačně obviněným popsali důvody, proč je nastavení programu Záruka v rozporu s evropskou legislativou, a že následkem pravděpodobně bude neuznatelnost těchto nákladů ze strany EK. Postupovali tak v době, kdy s nimi bylo konzultováno nastavení programu OPPI a znění první dohody z roku 2007. Opětovně pak shodné stanovisko sdělovali obviněným v průběhu roku 2008 při konzultacích o znění druhé dohody uzavřené v únoru 2009. V těchto případech zástupci MF mohli pouze doporučovat nějaký postup, ale rozhodnutí ve věci bylo na MPO. Následně v roce 2009 byly předloženy na MF ze strany MPO zastupovaného obviněnými Ing. E. a Ing. M. souhrnné výkazy výdajů pro účely certifikace. Všichni svědci z řad tehdejších zaměstnanců MF ve svých výpovědích shodně uvedli, že výdaje na program Záruka považovali za necertifikovatelné, což podrobně odůvodnili a certifikaci proto navrhovali neprovést. Svědek Ing. G., ředitel MF PCO, navrhoval certifikaci neprovést. K tomu měl ale opačný názor ministr Ing. J., který však v žádném jiném případě do procesu certifikace nezasahoval. Proto Ing. G. uložil svým podřízeným vypracovat referátník, který popisoval uvedená rizika, a tento byl předložen ministrovi k rozhodnutí. Ministr bez jakéhokoliv odůvodnění a bez uvedení argumentů, proč tato rizika neshledává, rozhodl o tom, že certifikace má být provedena. Konkrétně zakroužkováním varianty pod písmenem B), k čemuž nepřipojil žádné vyjádření. Dotazovaní svědci z řad zástupců MF uvedli, že se jim žádného vysvětlení od ministra ani žádné argumentace nedostalo. Lze tedy shrnout, že takové rozhodnutí bez jakéhokoliv odůvodnění, které žádné z nastíněných problémů neřešilo, nelze považovat za rozhodnutí, které by obviněné zbavovalo povinnosti spravovat řádně svěřené prostředky a realizovat své pravomoci.

B.

36. Nalézací soud naopak ve shodě s obhajobou obviněných uvedl, že soulad s evropskou legislativou a řádnost smluv mezi MPO a ČMZRB byl doložen externími stanovisky, zejména ÚOHS ze dne 11. 5. 2007, Ing. U. ze dne 28. 4. 2009, advokátní kanceláře R. L. ze dne 4. 2. 2009 a JUDr. V., Ph.D., ze dne 5. 4. 2012. To však bylo provedeným dokazováním jednoznačně vyvráceno.

37. Dopisem ze dne 11. 5. 2007 odpověděl ÚOHS na žádost MPO, že na základě posouzení Dohody a doplňujících informací dospěl k závěru, že ČMZRB správu záručního fondu vykonává na základě veřejné služby a nejedná se tedy o veřejnou podporu dle čl. 87 Smlouvy o ES, přičemž jsou splněny podmínky vymezené v Rozhodnutí ESD č. C-280/00 ve věci *Altmark* a odměny za správu záručního fondu nepřesahují průměrné náklady a limity stanovené v čl. 43-46 Nařízení komise (ES) č. 1828/2006.

38. V prvé řadě tímto vyjádřením ÚOHS nebyl schválen způsob zadání správy záručního fondu pro ČMZRB bez otevřeného výběrového řízení. Tento úřad byl osloven obviněným JUDr. G. toliko k tomu, zda je dohoda mezi MPO a ČMZRB v souladu s pravidly veřejné podpory, nikoli tedy, zda lze zadat zakázku bez otevřeného řízení. Proto také se k tomuto dotazu vyjadřoval odbor ÚOHS, který měl na starost problematiku veřejné podpory, nikoli odbor, který měl na starost problematiku veřejných zakázek. Zaslané stanovisko ÚOHS, právně nezávazné, které bylo jen konzultací, tak nijak neakceptovalo postup při výběru správce záručního fondu bez vypsání veřejné zakázky. V žádném případě toto vyjádření nezbavilo obviněné odpovědnosti za jejich rozhodnutí o dohodách mezi MPO a ČMZRB.

Obvinění byli rovněž dobře obeznámeni s tím, že po vstupu České republiky do Evropské unie mohla notifikovat poskytování veřejné podpory pouze EK, což potvrdil i svědek Ing. R.

39. Rozhodné z hlediska posouzení subjektivní stránky je také to, že obviněný JUDr. G. vědomě, jak potvrdil svědek Ing. V., předložil ÚOHS pro posouzení věci zásadní podklady v jiné verzi, než byla konečná verze dohody mezi MPO a ČMZRB. Obviněným úřadu dne 9. 3. 2007 předložený koncept Dohody z roku 2007 neodpovídal konečné verzi Dohody podepsané dne 25. 6. 2007. V konceptu dohody bylo zejména uvedeno, že: „*Výše odměny za správu záručního fondu se stanoví ve výši 2 % p.a. z denních zůstatků na účtech záručních schémat.*“ Toto ustanovení však v uzavřené dohodě obsaženo nebylo. Obviněný JUDr. G. během zpracování vyjádření ÚOHS do vyhotovení konečného stanoviska Mgr. R., jak vyplývá z doložené korespondence, neinformoval o zásadních změnách odměňování ČMZRB od zaslání původního návrhu dohody, ačkoliv právě to bylo pro posouzení věci ze strany ÚOHS (z hlediska věci *Altmark*) zásadní.

40. Svědek Mgr. R. jednak popsal závazný požadavek jeho úřadu ohledně ČMZRB ještě z období před vstupem do Evropské unie, kdy úřad měl pravomoc notifikovat veřejnou podporu, aby v rámci ČMZRB byly odděleny činnosti, které jsou předmětem hospodářské soutěže, od činností, které jsou předmětem veřejného zájmu, aby nedocházelo k využívání veřejných prostředků pro komerční účely. Uvedené závazné rozhodnutí ÚOHS respektováno nebylo. Zcela vypovídající je, že nezávazné stanovisko úřadu vypracované na základě nesprávných podkladů ohledně otázky veřejné podpory bylo obviněnými naopak prezentováno v předloženém materiálu pro ministra jako stanovisko vyvracející námitky MF ohledně způsobu výběru správce záručního fondu mimo veřejné zakázky. Svědek Mgr. R. taktéž logicky uvedl, že pokud by ČMZRB nebylo vypláceno nic, či částka odpovídající evropské legislativě, regulující tuto oblast, z veřejných zdrojů, jak nasvědčovala dohoda, která byla úřadu předložena k vyjádření, nemohlo by se jednat o veřejnou podporu. Doplnil však, že by to platilo pouze v případě, že by nebyla poskytována jiná výhoda. Obvinění však v době, kdy ÚOHS vydával uvedené stanovisko, tomuto úřadu nesdělili, že ČMZRB se dostane jiné výhody v podobě příspěvku k ceně záruky odměny ve výši 2,49 mld. Kč z veřejných zdrojů (z celkově alokovaných 4,4 mld.). To by přitom zcela nepochybně změnilo závěry úřadu o tom, zda je uvedené plnění zakázanou veřejnou podporou a zda by prošlo testem dle rozhodnutí *Altmark Trans*. Úřadu bylo naopak zasláno obviněným JUDr. G. takové znění Dohody, které upravovalo odměny pro ČMZRB přesně v souladu s evropskou legislativou a bez ustanovení (v konečné verzi v příloze č. 3), které upravovalo odměňování ČMZRB formou příspěvku k ceně záruky. Obvinění byli dodatečně zpraveni o vyvolaném omylu ÚOHS v daném stanovisku i na základě právního stanoviska advokátní kanceláře R. L. ze dne 26. 6. 2008, ve kterém je podrobně rozepsáno, proč předpoklady rozhodnutí *Altmark Trans* pro legální poskytnutí odměny ČMZRB nebyly naplněny.

41. Obvinění ohledně poskytnutí zakázané veřejné podpory nepožádali EK o notifikaci veřejné podpory, ačkoliv toto bylo rovněž žádáno v připomínkovém řízení ze strany MF a uvedený postup by byl zcela namístě vzhledem k tomu, že ČMZRB byla subjektem poskytujícím běžné komerční služby, tedy účastnicím se hospodářské soutěže, přičemž byla spoluvlastněna komerčními subjekty. Ani ÚOHS nemohl poskytnout vyjádření k otázce postupu při zadávání či nezadávání veřejné zakázky v konkrétní věci, neboť následně by byl orgánem, který by rozhodoval v případě napadení takového postupu. Přesně v tomto smyslu rovněž ÚOHS odpověděl na dopis sekčního ředitele Ing. O. ve stanovisku ze dne 4. 6. 2012.

42. Ve stanovisku advokátní kanceláře R. L. ze dne 4. 2. 2009 v příkrém rozporu s předešlými stanovisky, bez konkrétnějšího odůvodnění, pouze s odkazem na stanoviska Ing. U. a ÚOHS advokátní kancelář uvedla, že by nastavený model neměl porušovat právo ES. Konkrétně zde bylo uvedeno, že: „*text dohody je podle našeho názoru způsobilý k podpisu, protože vyjadřuje vůli řídicího orgánu a je podle obou stran v souladu s právem.*“ Z uvedeného závěru jednoznačně vyplývá, že s textem dohody souhlasí MPO a MPO i ČMZRB mají za to, že je

v souladu s právem, nikoli, že by závěr souladu s právem učinila advokátní kancelář. Podrobná argumentace advokátní kanceláře z předchozích stanovisek nebyla nijak vyvrácena. Navíc v tomto posledním stanovisku advokátní kancelář uvedla, že smlouva mezi MPO a ČMZRB obsahuje za účelem ochrany MPO ustanovení, které zakotvuje odpovědnost ČMZRB za způsobilost výdajů fondu, a tudíž by nezpůsobilé výdaje (např. příspěvky k ceně záruky) měla nést ČMZRB. Toto ustanovení však v podepsané dohodě nakonec nebylo zakotveno. Dále advokátní kancelář doporučila do dohody zapracovat text o tom, že cena záruky vždy odpovídá reálné analýze trhu s bankovními zárukami a nepřesahuje náklady a přiměřený zisk ČMZRB. Ani takové ustanovení v podepsané dohodě nebylo sjednáno. Ani tyto minimální garance pro MPO, z kterých však jednoznačně vyplývá, že i advokátní kancelář již v této době předpokládala a předjímala, že dojde k vyslovení neuznatelnosti nákladů na odměny pro ČMZRB ze strany NF PCO či EK, tedy nakonec obvinění do nové dohody nezahrnuli.

43. Se zjednodušujícími závěry nalézacího soudu, že došlo pouze k jakémusi vývoji právního názoru, což měl potvrdit svědek Mgr. F., nelze souhlasit. Tento zástupce advokátní kanceláře nebyl schopen vysvětlit, proč k radikálnímu obratu v názorech vůbec došlo. Stručně uvedl, že první názor byl chybný a za novým názorem si stojí, což doplnil prohlášením, že jim to vysvětlila ČMZRB, že by to takhle nefungovalo. Lze citovat: „*ČMZRB říkala, to je blbost, takhle se to dělat nedá*“. Navázal: „*chtěli přehodit odpovědnost za to, že je to správně na ČMZRB, protože ta jezdí po těch pracovních schůzkách po Evropě a říká, co je správně*.“ K rozporným stanoviskům zástupců MF uvedl, že nebyla při jednáních překonána: „*a tak ČMZRB řekla, dobře, tak my půjdeme za panem J., pan J. rozhodne*.“ Ke změně právního názoru uvedl, že pravděpodobně vycházel z poznámky pod čarou č. 4 ve stanovisku ze dne 21. 6. 2008. Je však nutné uvést, že tato se týká pouze dílčí otázky posuzování vloženého kapitálu vždy za kalendářní rok, nebo dle denních zůstatků na účtech ČMZRB, přičemž i při akceptaci změny tohoto dílčího názoru na výpočet odměny by nedošlo k posunu ve všech výše uvedených oblastech. Svědek rovněž popsal, že se pokusili přenést odpovědnost za případnou sankci za nedodržení předpisů na ČMZRB, ale současně připustil, že kdyby byl manažerem banky, tak by to neakceptoval. Výběrem ČMZRB za správce záručního fondu se svědek vůbec nezabýval, neboť to nebylo jeho právní kanceláři zadáno. Svědci Mgr. C. a Mgr. R. si změny v závěrech advokátní kanceláře, bez konkrétnějšího odůvodnění, vysvětlovali tím, že tato kancelář byla placena MPO a jeho zástupci (obvinění) si prostě předchozí závěry advokátní kanceláře nepřáli.

44. Ani z výpovědi svědka, ani ze zpráv advokátní kanceláře nelze dovodit, že by advokátní kancelář posoudila jako správný závěr o tom, že odměna ČMZRB za správu záručního fondu není čerpána prostřednictvím příspěvku k ceně záruky, tedy závěr, že dohoda mezi MPO a ČMZRB je dohoda bezúplatná, jak mylně dovodil soud prvního stupně. Advokátní kancelář neuvedla žádnou použitelnou právní argumentaci, která by mohla odůvodnit stanovisko o neúplatnosti poskytovaných služeb, za které ČMZRB obdržela plnění ve výši 2,49 mld. Kč.

45. Jde-li o stanovisko Ing. U. ze dne 28. 4. 2009 ke stanovení ceny záruky a příspěvku k ceně záruky v programu Záruka OPPI, k němu jeho autor v pozici svědka popsal, že neznal evropskou legislativu k nákladům na finanční nástroje a neznal ani znění Dohod mezi ČMZRB a MPO, tedy se vyjadřoval pouze obecně k běžnému tržnímu prostředí. Při výpovědi svědek uvedl, že nepracoval s žádnými podklady a přesnými čísly, pouze na základě svých zkušeností modeloval možné situace. Dospěl přitom k závěru, že odměna pro ČMZRB je příliš vysoká, což rovněž sdělil pracovníkům MPO, konkrétně obviněnému Ing. E. Proto nelze souhlasit se závěrem prvoinstančního soudu, že stanovisko Ing. U. potvrdilo názor obviněných. Předně se totiž toto stanovisko nijak nevyjadřovalo k výši odměny pro ČMZRB, ale pouze k přijatelnosti stanovené výše ceny záruky, přičemž obhajoba obviněného JUDr. G. akceptovaná soudem vychází z toho, že ČMZRB nebyla odměňována prostřednictvím ceny záruky nebo její části označované jako příspěvek k ceně záruky, ale poskytovala dané služby bezplatně.

46. Konečně pokud jde o stanovisko JUDr. V., Ph.D., ze dne 5. 4. 2012, které se vyjadřovalo kladně k tomu, zda § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 47/2002 Sb. poskytuje exkluzivní právo konkrétnímu subjektu poskytovat z prostředků státního rozpočtu soustředěných na účtech zřízených ČMZRB ve prospěch České republiky podporu pro malé a střední podnikání podle tohoto zákona, toto stanovisko bylo zadáno k vypracování až poté, co byly dohody mezi MPO a ČMZRB uzavřeny a prostředky ze strukturálních fondů vyčerpány a až na základě započatého procesu finanční korekce ze strany EK. Jednání obviněných, které je jim kladeno za vinu, ovlivnit nemohlo. Vzhledem k formulaci dotazu se autor ani nevyjadřoval k evropským zdrojům (fondům) a k evropské legislativě. Nevěděl ani, z jakých důvodů bylo podání stanoviska vyžádáno, což svědek JUDr. V. vysvětlil ve své výpovědi.

C.

47. Kategoricky je nutno odmítnout poznatek prvoinstančního soudu, že následně přijaté metodické pokyny, návrhy změny legislativy či nově vydaná legislativa Evropské unie daly obviněným za pravdu a činily z nich průkopníky nové aplikační praxe při aplikaci finančních nástrojů v rámci strukturálních fondů. Nelze přece jen tak pominout, že právě praxi zvolenou obviněnými EK označila za nezákonnou, v rozporu s evropskou legislativou a jako takovou ji postihla sankcí v podobě finanční korekce. Nelze rovněž přehlédnout, že vůdčí myšlenkou legislativy upravující strukturální fondy EU, platné jak v předmětné době, tak i v současnosti, je zásada řádného finančního řízení, tedy řízení v souladu se zásadami hospodárnosti, účinnosti a efektivity. Jejím záměrem je, aby prostředky ze strukturálních fondů přispěly v maximální míře k naplňování sledovaných cílů strukturálních fondů. V případě postupu obviněných však jejich jednání naopak vedlo k tomu, že nebylo v obrovském objemu poskytnutých finančních prostředků dosaženo požadované a plánované podpory malých a středních podnikatelů formou poskytování bankovních záruk, naopak většina finančních prostředků k tomu určených ze strukturálních fondů byla využita na odměnu a finanční profit ČMZRB. Takovou aplikační praxi EK vždy kritizovala. I veškerá níže uvedená metodická doporučení či legislativní úpravy takovou praxi opětovně zapovídaly.

48. Nelze souhlasit s tvrzením, že by obviněným dal za pravdu následně zveřejněný metodický pokyn k finančnímu inženýrství COCOF 08/002/03 ze dne 11. 12. 2008 a dále metodický pokyn COCOF NOTE č. 10/00 14/04-CS ze dne 21. 2. 2011, který řešil problematiku nákladů na řízení. Tento metodický pokyn dle nalézacího soudu rozváděl příkladným výčtem povahu nákladů, jež jsou náklady řízení, přičemž z jejich charakteristiky je dle soudu evidentní, že jsou diametrálně vzdáleny tomu, čím je příspěvek k ceně záruky. Závěry soudu zde vykazují znaky jiného nesprávného hmotně právního posouzení i zjevně rozporného hodnocení provedeného důkazu.

49. Z metodického pokynu ze dne 11. 12. 2008 (č. l. 764–774 spisu) vyplývá pravý opak. Tento pokyn jednoznačně stanovil, že poskytovatelé finančních nástrojů by měli být vybráni na základě veřejné zakázky na poskytování služeb v souladu s evropskou a národní právní úpravou tak, aby byl minimalizován dopad na soutěž na daném trhu a aby bylo zajištěno, že výnosy vyprodukované daným finančním nástrojem budou vráceny do daného fondu a použity na stanovený účel. Pokyn rovněž vylučoval posouzení tzv. příspěvku k ceně záruky jako jiného nákladu než odměny správci záručního fondu – ČMZRB. Toto výkladové stanovisko nikterak neměnilo a neupřesňovalo způsob výpočtu maximálních limitů pro náklady na řízení a poplatky za správu stanovených v čl. 43 odst. 4 Nařízení, přičemž tento článek limity jednoznačně určoval. Pokud se tedy soud odkazuje na výkladové stanovisko, kde je na str. 16 v rámci odpovědi na obvyklé otázky formulované pracovní skupinou (zde otázka, zda je možné souhlasit s tím, že by správce finančního nástroje obdržel fixní sazbu nákladů na řízení např. 3 % p.a. vložených prostředků bez potřeby dokládat konkrétní výdaje) uvedeno, že pokud je správce fondu vybrán veřejnou soutěží, tak je na stranách, aby určily fixně výši nákladů na řízení, a není nutné je detailně rozvádět. Pokud však nebyl správce fondu vybrán veřejnou soutěží, tak dosahování zisku by naznačovalo, že by měl být vybrán veřejnou soutěží.

Pro příklad bylo uvedeno, že Právní služba EK v jiných případech posuzovala některé náklady na řízení jako souladné s legislativou, např. náklady na zaměstnance, cestovní náklady, náklady na kanceláře a IT systémy, náklady na kontrolu, monitoring, reklamu, režie finanční instituce vystupující jako správce fondu. I v této odpovědi bylo zdůrazněno, že v každém případě musí být náklady na řízení vynakládány v souladu se zásadou řádného finančního řízení a v souladu s čl. 56 odst. 4 Nařízení (ES) 1083/2006. Uvedená odpověď v rámci výkladového stanoviska tedy ve skutečnosti nijak nepotvrzuje závěry nalézacího soudu, ale právě naopak dokládá, že pokud nebyl vybrán správce fondu veřejnou soutěží, tak neměla být odměna sjednána fixně, ale správce fondu měl detailně dokládat, na co náklady za konkrétní činnosti související s výkonem správy (mzdy, náklady na materiál, náklady na externí pomoc atd.) vynaložil, a že uvedené výkladové stanovisko se týkalo pouze toho, co ještě může být zařazeno a proplaceno jako náklad v částce odpovídající 2 % z vloženého kapitálu ročně. Metodický pokyn rozhodně neumožňoval výklad, že tento limit může být překročen. Výklad metodického pokynu přijatý nalézacím soudem je tak opakem jeho reálného obsahu. Pokyn výslovně předpokládá, že pokud nebyl správce finančního nástroje vybrán ve výběrovém řízení, nemůže být odměňován fixní sazbou, neboť v takovém případě by nebylo možné doložit, že tyto prostředky byly vynaloženy účelně ze zdrojů finančního nástroje. V žádném případě nemůže být správce finančního nástroje odměňován fixní sazbou, která překračuje limity pro náklady na řízení a poplatky za správu.

50. I metodický pokyn ze dne 21. 2. 2011 (č. I. 755–796 spisu) je založen na tom, že řádné finanční řízení stanoví nutnost použít prostředky z rozpočtu EU v souladu se zásadami hospodárnosti, účinnosti a efektivity. Nástroje finančního řízení je nutné provádět dle čl. 44 Obecného nařízení v souladu se zásadami řádného finančního řízení. V čl. 2.6 je pak uvedeno, že: *„náklady na řízení a poplatky za správu jsou veškeré poplatky, náklady, výdaje a další platby, které jsou hrazeny z operačního programu správcům nástrojů finančního inženýrství jako náhrada či odměna za správu finančních prostředků poskytovaných z operačního programu k investicím do konečných uživatelů a které lze vykázat jako způsobilé výdaje k proplacení ze strukturálních fondů v souladu s čl. 78 odst. 6 obecného nařízení, náklady na řízení označují nákladové položky proplácené oproti výdajovým dokladům, poplatky za správu představují dohodnutou cenu či odměnu za poskytované služby“*. Z uvedené definice jednoznačně vyplývá, že „příspěvky k ceně záruky“, které byly hrazeny z operačního programu (ŘO OPPI) správci záručního fondu (ČMZRB) jako platba za správu záručního fondu, spadají do nákladů řízení a poplatků za správu. Následně jsou uvedeny orientační a nikoli vyčerpávající příklady kategorií nákladů vynaložených nástroji finančního inženýrství, které v minulosti útvary EK uznaly jako způsobilé náklady na řízení slučitelné se zásadami řádného a účelného finančního řízení: mzdové náklady, cestovní náklady, náklady na kanceláře a IT systémy, náklady na kontrolu, monitoring, reklamu, režijní náklady finanční instituce vystupující jako správce fondu za předpokladu, že tyto režijní náklady vycházejí ze skutečných nákladů. Metodický pokyn opětovně zdůrazňuje v čl. 2.6.4, že částky nákladů na řízení a poplatků za správu, které lze vykázat jako způsobilé výdaje pro účely proplacení ze strukturálních fondů, se vypočítávají ve vztahu k příspěvku z operačního programu do nástroje finančního inženýrství, nikoli tedy např. z hodnoty poskytnutých záruk. V čl. 2.6.6. je opětovně zdůrazněno, že limity pro náklady na řízení a poplatky za správu dle čl. 43 odst. 4 prováděcího nařízení jsou stanoveny jako procento kapitálu vloženého z operačního programu, které nesmí být v ročním průměru překročeno. Jde o maximální sazby, které nesmí být překročeny, pokud veřejná soutěž neprokáže, že je nezbytné povolit sazby vyšší. Jako klíčový parametr finančních nástrojů metodika zdůrazňuje opakovaně (např. v čl. 4.1.1.), že zásada řádného finančního řízení vyžaduje u operací se zárukami vhodný a ověřitelný multiplikační efekt, aby zdroje EU vedly k co největší podpoře cílových skupin. Jak již bylo výše uvedeno, vzhledem k postupu obviněných nebylo v případě programu Záruka tohoto multiplikačního efektu dosaženo. I toto výkladové stanovisko má zcela opačný význam, než jaký z něj dovodily soudy.

51. Nelze se ztotožnit ani s opakovaně zdůrazňovaným postřehem nalézacího soudu, že u obviněných není možné shledat neplnění jejich povinností, pokud byla doložena jejich aktivita. Obviněným není kladeno za vinu, že by ve věci nerozhodli nebo nejednali. Za vinu jim je kladeno naopak právě to, že na základě všech informací a podkladů výše popsaných, které měli k dispozici, opakovaně srozuměni s hrozícím následkem, rozhodli o uzavření dohod mezi MPO a ČMZRB, proplacení odměny ve výši 2,49 mld. Kč ČMZRB za správu záručního fondu a o návrhu certifikovat tyto prostředky jako vynaložené v souladu s evropskou legislativou. A to ačkoliv věděli, že více než 55 % vložených prostředků do záručního fondu slouží k odměně pro ČMZRB, čímž je několikanásobně překračován limit pro možnou odměnu správce fondu. Nečinnost obviněných v rozporu s jejich povinnostmi je nutno spatřovat v té části jejich jednání, v níž obvinění příslušným ministrům průmyslu a obchodu při předkládání uvedených dohod k podpisu nesdělili podstatné informace, tedy zejména informaci, že v rámci uzavřených dohod bude ČMZRB čerpat na odměnách výše uvedené částky a že k uvedenému způsobu odměňování se negativně vyjadřuje NF PCO tak, že jde o obcházení evropské legislativy. Ostatně obvinění nesdělili příslušným ministrům ani argumentaci o údajné bezplatnosti poskytovaných služeb, o kterou se opírá obhajoba a se kterou se ztotožnil nalézací soud. Příslušní ministři průmyslu a obchodu ve svých výpovědích potvrdili, že na žádné takto významné skutečnosti nebyli ze strany obviněných upozorněni. Dohody mezi MPO a ČMZRB podepsali, neboť se domnívali, že zde nejsou dány žádné podstatné překážky pro uzavření dohod. Obvinění byli nečinní rovněž v tom, že ačkoliv byli opakovaně vyzýváni zástupci MF, nevznesli dotaz k EK za účelem vyjasnění toho, zda EK považuje za možné využít 55 % prostředků ze strukturálních fondů na podporu malých a středních podnikatelů cestou poskytování zvýhodněných bankovních záruk na odměnu pro správce finančního nástroje, tedy pro ČMZRB jako správce záručního fondu. Obvinění rovněž nepožádali EK o notifikaci veřejné podpory pro ČMZRB, ačkoliv pouze EK k takové notifikaci byla oprávněna a obvinění k tomu byli vyzváni zástupci MF. V situaci, kdy již bylo zřejmé, že pravděpodobně dojde k necertifikovatelnosti vynaložených nákladů ze strany NF PCO či k finanční korekci ze strany EK, a přestože jim to navrhoval pro tyto účely najatý právní poradce advokátní kancelář R. L., neprosadili do dohod uzavíraných mezi MPO a ČMZRB jakékoliv ustanovení, které by pro takový případ zajistilo vrácení finančních prostředků za nadměrně čerpané odměny od ČMZRB.

52. Pokud tedy nalézací soud uvedl, že si nedovede představit, jak ještě jinak by obvinění měli jednat, nabízí se poměrně snadná odpověď. Obvinění měli jednat v souladu s národní a evropskou legislativou a pokud jim bylo výslovně sděleno, že tuto porušují, jak je výše rozvedeno, měli takového porušování zanechat, přičemž skutečnost, že o tom jednali, je nezbavuje trestní odpovědnosti. Jestliže nalézací soud uvedl, že šlo o novou a složitou problematiku, se kterou nebyly v rámci České republiky dostatečné zkušenosti, lze souhlasit, že nastavení přesných procesů výběru uchazečů o poskytnutí záruky, finančních toků v rámci záručních schémat a dalších důležitých prvků záručního schématu jistě mohlo být složité. Nicméně právě z tohoto důvodu nelze přehlédnout, že odpovědní zástupci MPO se tímto vůbec nezabývali a bez dalšího převzali návrh ČMZRB, který vycházel z předchozích postupů v rámci ryze národních programů podpory malého a středního podnikání. Základní parametry nastavení finančního nástroje v programu Záruka v rámci OPPI, tedy způsob hrazení nákladů na správu záručního fondu a jejich výše však komplikované nebyly. Bylo dáno jednoznačné pravidlo, že pokud správce záručního fondu nebyl vybrán ve veřejném výběrovém řízení, lze jeho odměnu (tedy náklady na řízení) hradit v maximální výši 2 % p.a. z vloženého kapitálu. Pokud tedy nebyla dohodnuta cena ještě nižší, bylo možné dosáhnout splnění této povinnosti jednoduchou úpravou odměňování správce záručního fondu stanovením odměny ve výši 2 % z vloženého kapitálu ročně bez dalších doplňujících ustanovení (nakonec ve 3. dodatku k dohodě z roku 2009 již obdobná úprava byla přijata). Takové ustanovení bylo opakovaně v konceptech dohod mezi MPO a ČMZRB navrhováno, nicméně nebylo vzhledem k činnosti obviněných přijato, což umožnilo čerpat odměny pro správce fondu v násobné výši.

53. Podstatná z hlediska posouzení formy zavinění je i ta skutečnost, že v průběhu všech výše popsaných jednání o nastavení programu Záruka a během rozhodného období, kdy obvinění činili kroky k popsanému nezákonnému nastavení programu Záruka a kdy byly opakovaně z různých míst vznášeny jednoznačné připomínky, že popsaný postup je nezákonný, neboť nedošlo k řádnému výběru správce záručního fondu ve výběrovém řízení a k řádnému nastavení odměn pro správce fondu za služby spočívající ve správě fondu, nikdy nebyla obviněnými uplatněna argumentace, že správa fondu je poskytována bezúplatně ze strany ČMZRБ, proto nebyl nutný výběr správce fondu ve výběrovém řízení a proto odměna pro správce fondu nemůže překračovat stanovené maximální limity. Uvedená argumentace byla obviněnými uplatněna až nově v řízení trestním, což jen dokládá to, že v rozhodné době tím jejich vůle a postupy nebyly ovlivňovány.

54. Pokud soudy obou stupňů naznaly absentující zavinění na straně obviněných s tím, že nejednali za podmínek § 15 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku minimálně ve formě nepřímého úmyslu způsobem reprobovaným v ustanovení § 220 odst. 1 a § 260 odst. 2 trestního zákoníku a nedbalostně ve vztahu ke způsobenému následku, pak tento právní závěr opíraly o skutková zjištění zjevně rozporná se skutečným obsahem provedených důkazů, jak bylo podrobně rozebráno shora.

V.

55. Soudy odůvodnily zprošťující rozhodnutí⁷ také závěrem, že finanční korekce stanovená ze strany EK (v dopise W. D. ze dne 15. 2. 2013) trestnost jednání obviněných neprokazuje. Podle prvoinstančního soudu má být ze závěrečné zprávy EK o stanovení finanční korekce jednoznačně prokázáno, že důvodem finanční korekce nebyl způsob odměňování ČMZRБ za správu záručního fondu, ale způsob ustanovení ČMZRБ správcem záručního fondu, aniž by bylo vypsáno výběrové řízení. Přestože EK označila postup řídicího orgánu – MPO za rozporný s předpisy evropského práva, pak tato okolnost podle soudu neprokazuje trestnost celku jednání obviněných, kteří ve smyslu zákona o podpoře malého a středního podnikání, jenž poskytuje exkluzivitu ČMZRБ, postupovali zákonně. Z důvodů stanovení finanční korekce EK má být podle soudu jednoznačné, že EK ani z pohledu evropských právních norem neshledala problematickou výplatu příspěvku k ceně záruky, a tedy ani odměnu banky ve formě hrazené ceny záruky. To má dle nalézacího soudu dokládat rovněž sdělení EK ze dne 19. 8. 2013 podepsané W. D. Nalézací soud má za to, že teprve tento dokument byl sdělením o ukončení procesu stanovení finanční korekce, přičemž zde bylo formulováno, že důvodem finančního postihu je nesprávné přímé přidělení provádění programu Záruka E 2007 ČMZRБ, nikoli též nezákonná výše příspěvku k ceně záruky, která měla být stanovena mimo rámec předepsaný Nařízením komise č. 1828/2006. Předchozí sdělení ze dne 15. 2. 2013 bylo toliko návrhem konečného vypořádání, přičemž na návrh České republiky byla finanční oprava snížena na konečnou částku 1.830.320.097 Kč, která má být odečtena při nadcházející žádosti o platbu a poté může být znovu použita v jiném programu OPPI. Nalézací soud dále uvedl, že korekcí se rozumí odečtení nezpůsobilých výdajů, přičemž nezpůsobilost je vyslovena dříve, než dojde k proplacení z prostředků souhrnného rozpočtu Evropské unie, z čehož soud dovodil, že prostředky z rozpočtu Evropské unie nebyly vůbec dotčeny, neboť při stanovení korekce nebyly vůbec poskytnuty, odečteny z rozpočtových prostředků.

56. S takovými závěry se však nelze ztotožnit, neboť jsou zatíženy vadou zjevného nesouladu mezi skutkovými zjištěními, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, a provedenými důkazy. Nalézací soud ohledně posouzení důvodů, které vedly EK k stanovení finanční korekce, hodnotil podstatné důkazy tak, že z nich vyvodil závěry zcela odlišné od jejich obsahu, jak je rekapitulováno níže. Rovněž je toto rozhodnutí soudu zatížené vadou

---

⁷ Pozn. odvolací soud s odkazem na dílčí poznatek z nálezu Ústavního soudu a na odůvodnění rozsudku nalézacího soudu.

spočívající ve vadném vyhodnocení dokonání trestného činu poškození finančních zájmů Evropské unie dle § 260 odst. 2, 5 trestního zákoníku, kteréžto pochybení souvisí s otázkou správnosti hmotně právního posouzení skutku.

57. Předně je třeba k důvodům stanovení finanční korekce ze strany EK zdůraznit, že ke vzniku škody ve výši 2.152.978.397 Kč na spravovaném majetku (z toho 1.830.320.073 Kč ze zdrojů EFPRR) došlo již tím, že na základě jednání obviněných byly správci záručního fondu (ČMZRB) z veřejných rozpočtů jako odměny vyplaceny finanční prostředky za podmínek, které byly v rozporu s tehdy platnou evropskou legislativou. Pokud na tuto situaci navazovalo jednání EK směřující k finálnímu udělení korekce při čerpání prostředků z evropských fondů, je to až následný krok představující formu řešení nastalé situace ve smyslu formálních pravidel čerpání evropských financí. Škoda z pohledu naplnění zákonných znaků stíhaných trestných činů tedy není představována tím, že ze strany EK byla uplatněna korekce (finanční oprava), s kterou Česká republika souhlasila, tato je až důsledkem předchozího jednání obviněných. Škoda v daném případě vzniká již tím, že prostředky vložené do záručního fondu byly v důsledku protiprávního jednání obviněných vynaloženy v rozporu se závaznými předpisy pro fungování a správu záručního fondu. Škoda velkého rozsahu ve smyslu kvalifikačního znaku trestného činu poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 5 trestního zákoníku byla obviněnými způsobena již v okamžiku, kdy došlo na základě jejich jednání vedoucích k uzavření smluv mezi MPO a ČMZRB o správě záručního fondu k proplácení nadměrných odměn pro ČMZRB v podobě příspěvku k ceně záruky v rámci jednotlivých poskytnutých záruk příjemcům podpory (podnikatelům). S tímto okamžikem je nutné spojovat i dokonání uvedeného trestného činu. Skutečnost, že následně při kontrole EK dospěla k tomu, že se nejedná o uznatelné náklady, a proto je neproplatí, přestože v České republice byla provedena certifikace, nemá na výše uvedené vliv. Uplatní se shodný princip jako v případech, když k vyplacení finančních prostředků formou dotace dojde bez splnění základních podmínek pro jejich vyplacení, a to v přímé návaznosti na předchozí cílené jednání pachatelů, přičemž nepochybně dochází ke vzniku škody v podobě neoprávněně čerpaných dotačních prostředků vyplacených k pokrytí plnění projektů. Za škodu je tak třeba považovat veškerý objem prostředků ze strukturálních fondů, který byl vyplacen na podkladě protiprávního jednání obviněných. K takovému následku evidentně došlo v daném případě v přímé souvislosti s předchozím úmyslným jednáním obviněných. Tím, že České republice realizující projekt operačního programu s předpokladem spolufinancování z fondů EU následně v důsledku protiprávního jednání obviněných nebyly poskytnuty prostředky odpovídající tomuto podílu spolufinancování, je potvrzen úbytek majetkových hodnot státu, na jejichž kompenzaci by, nebýt jednání obviněných, jinak stát dosáhl.

58. Přístup nalézacího soudu ke konečnému stanovisku EK k stanovení finanční korekce, které je obsaženo v dopise W. D. ze dne 15. 2. 2013 (č. I. 2754–2760), nereflektuje jeho skutečný obsah. V uvedeném dopise je jednoznačně popsáno, že EK má za to, že ČMZRB neměla být výše uvedená smlouva na poskytování záručních služeb udělena přímo. K nadměrným nákladům na řízení a poplatkům za správu EK komise uvedla: *„Řídící orgán by měl ukončit postup, v jehož rámci se náklady na řízení a poplatky za správu (včetně poplatků za přípravu) vyplácejí nepřímou prostřednictvím subvence poplatku za záruku, neboť to vede k tomu, že náklady na řízení překračují mezní hodnoty stanovené v čl. 43 odst. 4 nařízení Komise (ES) č. 1828/2006, a porušuje se tím zásada finančního řízení (více než 50% záručního fondu jde na subvence poplatků za záruku vyplácené správci záručního fondu, tedy ČMZRB).“* Dále z textu vyplývá, že EK rozhodně nepovažovala plnění poskytované správcem fondu, tedy ČMZRB, za bezúplatné, naopak shledala, že banka si účtovala za své služby finanční prostředky právě ve výši příspěvku k ceně záruky. Tento závěr MPO akceptovalo, přičemž netvrdilo, že ČMZRB poskytuje služby bezúplatně. Právě součet poskytnutých příspěvků k ceně záruky byl dle EK hodnotou veřejné zakázky, a proto zrovna tato částka byla postižena finanční korekcí po odečtení částky odpovídající 2 % p.a. z vložených prostředků. Uvedené poměrně stručné sdělení je nutné vykládat v souvislosti s dalšími provedenými důkazy, zejména s předchozí komunikací MPO (obviněného Ing. E. a následně Ing. O.) a EK

k zjištěným nesrovnalostem v programu Záruka a ke stanovení finanční korekce v období od 17. 6. 2010 do 29. 4. 2013 (č. l. 2553–2781). V rámci této komunikace EK opakovaně zpochybňovala jak způsob výběru ČMZRB bez veřejné zakázky, tak způsob odměňování ČMZRB, což vyústilo zejména v dopisech ze dne 25. 7. 2012 (č. l. 406–410) a ze dne 25. 9. 2012 (č. l. 2660–2753). Zejména je však sdělení EK ze dne 15. 2. 2013 nutné vykládat v souvislosti s tím, že otázka výběru správce záručního fondu a limitů nákladů na řízení je na základě předmětné evropské legislativy spojitá nádoba, neboť právě za situace, pokud není správce záručního fondu vybrán v rámci veřejné soutěže (v České republice veřejné zakázky), tak je povinností řídicího orgánu operačního programu zajistit, aby náklady na řízení nepřekročily onen uváděný 2 % podíl z vloženého kapitálu ročně. Při správném posouzení všech souvislostí je zřejmé, že EK jednoznačně popsala porušení evropské legislativy i ohledně maximálních nákladů na správu záručního fondu, a i z tohoto důvodu přistoupila k stanovení finanční korekce. Podstatné je rovněž to, že pokud by důvodem finanční korekce ze strany EK bylo pouze nesplnění povinnosti vybrat správce záručního fondu ve výběrovém řízení, byla by korekce ve výši celé odměny pro ČMZRB, nicméně vzhledem k tomu, že důvodem finanční korekce bylo překročení 2 % limitu p.a. na výši nákladů na řízení a poplatků, byla finanční korekce stanovena ve výši nákladů na řízení a poplatků překračující právě onen 2 % limit ročně.

59. Při hodnocení doplnění výpovědi svědka Ing. O., pokud tento uvedl, že EK své závěry o finanční korekci postavila pouze na chybném způsobu výběru ČMZRB jako správce záručního fondu, nalézací soud pominul, že z listinných důkazů vyplývá opak. Jmenovaný svědek obdržel dopis z EK ze dne 25. 7. 2012 (č. l. 406–410), ve kterém je uvedeno stanovisko EK ohledně zadávání veřejných zakázek a řádného finančního řízení. Podle názoru EK neměla být ohledně zadávání veřejných zakázek vybrána ČMZRB, aniž by prošla výběrovým řízením pro zadávání veřejných zakázek. Stran nadměrných nákladů na řízení a poplatky za správu EK v dopisu odkazuje na čl. 43 odst. 4 Nařízení Komise (ES) č. 1828/2006, ve kterém EK určuje prahové hodnoty pro náklady na řízení s tím, že uvedené ustanovení nestanovuje přesnou metodu výpočtu nákladů na řízení a poplatků za správu, ale pouze mezní hodnoty nákladů na řízení a poplatků za správu, které lze považovat za způsobilé. Komise nezpochybňuje metodu výpočtu nákladů na řízení za správu, nýbrž jejich nadměrnou výši vyplacenou z prostředků programu Záruka. Svědek na tento dopis dne 25. 9. 2012 odpověděl (č. l. 2660–2753), že zástupci MPO, MF a MMR se podrobně seznámili se stanoviskem EK ze dne 25. 7. 2012 a iniciovali pracovní jednání v této věci na Generálním ředitelství (DG) Regio dne 5. 9. 2012 a společně připravili návrh odpovědi EK na uvedený dopis s tím, že navrhuje EK snížení finanční korekce, což podrobně odůvodňuje. V přiloženém stanovisku pak svědek Ing. O. uznával stanovisko EK (nejen ohledně problematiky výběrového řízení na správce fondu, ale i ohledně maximální výše nákladů na řízení) a navrhl snížit výši finanční korekce o část proplacených příspěvků k ceně záruky, které byly vráceny do Záručního fondu E 2007 (nevyužité a vrácené záruční listiny), tedy o 259.451.161 Kč. Dále svědek navrhl, aby korekce byla snížena o částku, která odpovídá přípustným nákladům na řízení, tj. 2 % p.a. z příspěvku do záručního fondu za období do 31. 12. 2015, kterou svědek vyčíslil na částku 607.987.778 Kč. Svědek přitom přímo v dopise argumentoval tím, že finanční korekce by se měla vztahovat pouze na tu část příspěvků k ceně záruky, která překračuje limity pro náklady řízení dle čl. 43 odst. 4 nařízení Komise (ES) č. 1828/2006. Pokud byl svědek na tento zřejmý rozpor dotázán při výslechu, tak pouze uvedl, že jednotlivé dopisy obdržel a na všechny dopisy EK reagoval, detaily si nepamatuje a všechno, co podepsal, četl.

60. Sdělení EK ze dne 19. 8. 2013 podepsané W. D. nijak nemění výše uvedené závěry. Především je nelze vykládat izolovaně, ale v souvislosti se všemi dalšími provedenými listinnými důkazy a dalšími důkazními prostředky. Uvedené sdělení jen stručně odkazuje na předchozí dopis W. D. ze dne 15. 2. 2013, ovšem nijak význam a důvody navržené a akceptované finanční korekce ze strany EK nemění. Nebyl žádný důvod, aby sdělení

opakovalo všechny závěry přijaté EK. Dopis byl, kromě jeho hlavní části, která se týkala zjištěných nedostatků v řídicím a kontrolním systému OPPI a veřejné zakázky pro Hospodářskou komoru ČR, reakcí (odpovědí) na dopis Ing. P. O. ze dne 29. 4. 2013 (č. I. 2762–2763), ve kterém byly opět akceptovány ze strany MPO oba důvody stanovení finanční korekce (otázka veřejných zakázek a poplatku za správu záručního fondu E 2007) a pouze byl vznesen požadavek úpravy vyčíslení finální výše korekce ke dni 31. 3. 2013, při zachování postupu pro výpočet finanční opravy, neboť k tomuto dni došlo ještě k dalším vráceným příspěvkům k ceně záruky ze strany klientů ČMZRB z důvodu zkrácení doby ručení za zaručené úvěry. Pokud by byl tedy uvedený dopis vykládán ve všech souvislostech, zejména s odkazem na to, na co reaguje, nemohly by z něj být vyvozovány závěry, které činí nalézací soud.

61. Nesoulad skutkových zjištění určujících pro naplnění znaků trestného činu a provedených důkazů v daném případě spočívá v tom, že soudy za důvod stanovení finanční korekce chybně vyhodnotily pouze tu skutečnost, že správce fondu nebyl vybrán ve výběrovém řízení. Z provedených důkazů přitom jednoznačně vyplývá, že zástupci EK jak během prováděné kontroly, tak v rámci průběžné komunikace i v závěrečném stanovení finanční korekce uvedli a popsali důvody dva, tedy absenci výběrového řízení a nadměrnou odměnu pro správce fondu. Přitom zástupci MPO výslovně s oběma těmito důvody souhlasili, což nelze odbýt tím, že šlo pouze o jakési politické rozhodnutí. Tyto skutečnosti se následně také promítly do výše finanční opravy, která byla stanovena právě ve výši nadměrně čerpané odměny. Je rovněž zcela nelogické a evropská legislativa to ani neumožňuje, pokud EK zjistí a prokáže nesrovnalosti při nakládání s evropskými prostředky, které způsobují neuznatelnost vynaložených nákladů, aby na taková zjištění nereagovala.

62. S uvedeným je provázáno i zatížení rozhodnutí soudů vadou nesprávného právního posouzení skutku, pokud oba soudy dokonání trestného činu poškození finančních zájmů Evropské unie dle § 260 odst. 2 trestního zákoníku a vznik škody spojují až s okamžikem, kdy o škodlivém následku a způsobu jeho řešení rozhodne příslušný kontrolní orgán. V posuzovaném případě jím byla EK, ale v jiných případech tímto orgánem mohou být již orgány provádějící certifikaci na národní úrovni, tedy řídicí orgány operačních programů či platební a certifikační orgán na MF. Z uvedeného ustanovení trestního zákoníku však vyplývá, že daný trestný čin je dokonán již neoprávněným použitím finančních prostředků, které jinak tvoří výdaje souhrnného rozpočtu Evropské unie. Nesprávného právního posouzení škody způsobené trestným činem poškození finančních zájmů Evropské unie dle § 260 odst. 2 trestního zákoníku se oba soudy dopustily i závěrem, že v případě rozhodnutí o finanční opravě nemůže být na finančních prostředcích EU škoda vůbec způsobena, neboť stanovení korekce má znamenat, že finanční prostředky ještě vůbec nebyly poskytnuty (proplaceny orgánu na národní úrovni), tedy nemohly být ani neoprávněně použity. Takový závěr je v rozporu se zněním uvedeného ustanovení, neboť vznik škody je spojován již s okamžikem, kdy jsou prostředky pocházející z rozpočtu Evropské unie nebo rozpočtů spravovaných Evropskou unií nebo jejím jménem neoprávněně užity.

VI.

63. Ačkoli prvoinstanční soud ve svých rozhodnutích přijal závěry založené především na tom, že nebyly naplněny zákonné znaky objektivní a subjektivní stránky trestných činů, jež byly obviněným kladeny za vinu, přičemž tyto závěry ve velmi zjednodušené podobě ve svém posledním rozhodnutí přejal i odvolací soud, nalézací soud odůvodnění svého posledního rozsudku paradoxně uvedl s poukazem na § 12 odst. 2 trestního zákoníku, že jednání obviněných není společensky škodlivým. Co se týče napadeného rozhodnutí, odvolací soud v jeho odůvodnění se v tomto ohledu vůbec nevyjádřil, je tudíž namístě stručně reagovat na postoj soudu prvního stupně.

64. Závěr nalézacího soudu ohledně nedostatečné společenské škodlivosti jednání obviněných je jako závěr stížený vadou nesprávného právního posouzení ve smyslu uplatněného dovolacího důvodu podle § 256b odst. 1 písm. h) trestního řádu nutné odmítnout. Pokud již nalézací soud v dalších částech odůvodnění napadeného rozsudku opakovaně uzavřel, že nebyly naplněny objektivní znaky žalovaných trestných činů, a zároveň konstatoval nenaplnění zejména znaků subjektivní stránky těchto trestných činů, tedy úmyslného zavinění obviněných, úvahy o uplatnění subsidiarity trestní represe byly bezpředmětné, neboť ty vyžadují jako nutnou podmínku takového posouzení naplnění všech zákonných znaků předmětných trestných činů. Trestní represe se i přesto v takových případ/ech neuplatní, je-li dána možnost postihu dle jiného právního předpisu a zároveň postihované jednání neodpovídá ani běžně se vyskytujícím nejméně závažným trestným činům dané skutkové podstaty.⁸ Jestliže nalézací soud k hodnocení posuzované situace přistoupil především ve smyslu ustanovení § 12 odst. 2 trestního zákoníku, ani nenaznačil, jaký jiný právní předpis by mohl případně jednání obviněných postihovat, zřejmě opět v návaznosti na vyloučení naplnění znaků skutkových podstat trestných činů. Žádnou takovou normu nelze pro posuzovaný případ dohledat. Zejména však uplatnění zásady subsidiarity trestní represe ve smyslu ustanovení § 12 odst. 2 trestního zákoníku není vůbec v předkládané věci možné, neboť obvinění měli žalovaným jednáním spáchat v kvalifikovaných skutkových podstatách zločiny porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, 3 trestního zákoníku a poškození finančních zájmů Evropské unie dle § 260 odst. 2, 5 trestního zákoníku, přičemž způsobená škoda měla dosáhnout 2.152.978.397 Kč. S ohledem na konkrétní skutkové okolnosti případu se není možné ztotožnit s názorem, že v daném případě jednání obviněných neodpovídá ani těm nejllehčím běžně se vyskytujícím trestným činům dané právní kvalifikace. Taková argumentace je v přímém rozporu s pravidly aplikace zásady subsidiarity trestní represe.

65. Pokud by tedy obě rozhodnutí, napadené usnesení odvolacího soudu a jemu předcházející zprošťující rozsudek soudu prvoinstančního, měla být primárně vnímána tak, že ke správnosti výroku o zproštění obžaloby soudy dospěly na podkladě závěru o neexistenci společenské škodlivosti jednání obviněných a nutnosti aplikace § 12 odst. 2 trestního zákoníku, šlo by o rozhodnutí zatížené vadou ve smyslu uplatněného dovolacího důvodu podle § 256b odst. 1 písm. h) trestního řádu.

VII.

66. V posuzovaném případě jistě nelze ponechat stranou napadenému rozhodnutí předcházející procesní průběh ve věci. Nyní napadené zamítavé usnesení Vrchního soudu v Praze je již jeho čtvrtým rozhodnutím v řízení, přičemž tomuto rozhodnutí současně předcházelo vydání třech zprošťujících rozsudků Městského soudu v Praze. Odvolací soud ve svých původních třech zrušujících usneseních nebyl srozuměn se způsobem, rozsahem, precizností a kvalitou hodnocení důkazů ze strany prvoinstančního soudu, správností jím přijatých skutkových závěrů a ani právním posouzením věci.⁹ Až ve svém čtvrtém rozhodnutí po vydání nálezů Ústavního soudu k ústavní stížnosti obviněných Vrchní soud v Praze zamítl odvolání státního zástupce.

67. Ústavní soud v nálezů ze dne 5. 4. 2022 sp. zn. I. ÚS 2085/21 rozhodoval o ústavních stížnostech obviněných, v nichž brojili proti třetímu rozhodnutí odvolacího soudu ve věci z důvodu, že kromě vrácení věci soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí odvolací soud rovněž podle § 262 trestního řádu nařídil, aby věc byla rozhodnuta v jiném složení senátu. Ústavní soud dal v tomto ohledu stěžovatelům za pravdu a vyslovil, že usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 3. 2021 sp. zn. 9 To 5/2021 byla porušena

⁸ K bližší podstatě zásady subsidiarity trestní represe a její aplikace lze plně odkázat na stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. Tpjn 301/2012, publikované pod č. 26/2013 Sb. rozh. tr.

⁹ Srov. odůvodnění usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 5. 2019 sp. zn. 9 To 15/2019, ze dne 28. 2. 2020 sp. zn. 9 To 87/2020 a ze dne 8. 3. 2021 sp. zn. 9 To 87/2020.

ústavně zaručená práva stěžovatelů na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod ve spojení s právem na zákonného soudce podle čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, načež toto usnesení Vrchního soudu v Praze zrušil.

68. Nelze jakkoli zpochybňovat, že všechny orgány, před kterými se po kasačním nálezu vede následné řízení, jsou vázány právním názorem, který Ústavní soud ve svém kasačním nálezu vyjádřil. Je nicméně třeba odlišovat tzv. precedenční a kasační závaznost nálezů Ústavního soudu. Předmětný nález se ve svém kasačním rozhodnutí vyjadřoval k ústavnosti a odůvodněnosti postupu odvolacího soudu podle § 262 trestního řádu. Právě a jen v tomto ohledu zrušil rozhodnutí Vrchního soudu v Praze a vyslovil závazné názory, jak má odvolací soud nadále postupovat, aby neporušoval ústavní práva stěžovatelů, zejména právo na zákonného soudce podle čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

69. Ústavní soud však v předmětném nálezu rozhodně nezavázal Vrchní soud v Praze k tomu, jak má o odvolání státního zástupce meritorně rozhodnout, jak má přistoupit ke všem jednotlivým námitkám v tomto odvolání uplatněným, ať již ve skutkových či v právních otázkách, tzn. jak by měl odvolací soud přistoupit k úplnosti a logické správnosti vyhodnocení provedených důkazů ze strany prvoinstančního soudu, k možnosti, aby některé důkazy odvolací soud provedl sám, aby mohl přistoupit k vlastnímu odůvodněnému posouzení skutkového stavu, nebo jak by měl odvolací soud posuzovat hmotněprávní otázky případu a naplnění znaků žalovaných trestných činů. Ústavní soud k tomu také výslovně uvedl, že sám nehodnotil ani nemohl hodnotit jednotlivé důkazy ani výsledek dokazování jako celek. Porušení práv stěžovatelů spočívalo především v tom, že provedené důkazy nebyly řádným způsobem (ať již se závěrem o vině nebo jejím neprokázání) vyhodnoceny příslušným soudem. Ústavní soud neposuzoval výsledky hodnotících úvah, nýbrž jen jejich formy a způsob, jakým k nim trestní soudy dospěly. Ústavní soud uznal, že mu pravomoc vlastního posouzení přesvědčivosti souboru důkazů v tomto případě nepříslušela.¹⁰

70. Ústavní soud není vrcholem soustavy obecných soudů a není bez dalšího v zásadě oprávněn zasahovat do rozhodování těchto soudů, jakož ani provádět výklad právních předpisů jednoduchého (neústavního) práva, jenž je primárně v jejich výlučné pravomoci. Tato maxima je prolomena pouze tehdy, pokud by na úkor stěžovatele, a to případně i extrémní interpretací nekonformní s právním řádem jako významovým celkem, nesouladnou s kautelami plynoucími z hlavy páté Listiny, vykročily z mezí daných rámcem ústavně zaručených základních lidských práv. Takový závěr však Ústavní soud v předmětné věci neučinil a závazný názor ke konečnému posouzení skutkových otázek a k právním závěrům ve věci ani v odůvodnění svého nálezu vůči obecným soudům nevydal¹¹. Je-li nálezem, zrušujícím rozhodnutí o posledním procesním prostředku, který zákon k ochraně práva poskytuje, vytvořen procesní prostor pro ochranu tohoto práva uvnitř soustavy obecných soudů, pro posuzování zákonnosti rozhodnutí, která zrušenému rozhodnutí předcházela, platí princip subsidiarity obsažený v § 75 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů.

71. Zrušením v pořadí třetího rozhodnutí Vrchního soudu v Praze o odvolání státního zástupce Ústavním soudem se věc dostala opět do stadia řízení o odvolání státního zástupce, o němž musel Vrchní soud v Praze znovu rozhodnout. Pokud Ústavní soud svým kasačním nálezem přiměl odvolací soud, aby opětovně projednal odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně, byl odvolací soud povinen provést opětovný a důkladný rozbor celé situace. Odvolací soud nebyl po vrácení věci omezen ani v tom, že pokud by v souladu s obsahem své přezkumné činnosti odůvodněně dospěl k tomu, že se jedná o případ, kdy jsou přijaté skutkové závěry a na nich založené právní posouzení v nesouladu s výslednou důkazní situací a nemají v ní oporu, jak je namítáno v tomto dovolání, mohl zprošťující rozsudek zrušit. Pakliže závěry

¹⁰ Srov. bod 15. odůvodnění nálezu Ústavního soudu ze dne 5. 4. 2022 sp. zn. I. ÚS 2085/21.

¹¹ A s ohledem na předmět ústavní stížnosti ostatně ani nemohl.

soudu prvního stupně pro svou vadnost nemohly obstát, jak byl ostatně odvolací soud přesvědčen při svém předchozím rozhodování ve věci, mohl a také měl do zprošťujícího rozhodnutí zasáhnout.

72. Odvolací soud však v souladu se svými povinnostmi podrobně přezkoumat zprošťující výrok napadeného rozsudku z hlediska odvolatelem vytýkaných vad a své vlastní závěry k těmto námitkám pojmout do rozhodnutí o odvolání nepostupoval. Poté, co v odůvodnění svého rozhodnutí shrnul dosavadní průběh řízení, včetně konstatování dílčích poznatků z nálezu ústavního soudu, nesprávně uvedl, že je vázán právním názorem vysloveným Ústavním soudem, a proto dospěl k závěru o nedůvodnosti odvolání státního zástupce. Ústavní soud ale závazný názor na hodnocení důkazů a námitky státního zástupce v odvolání či k důvodnosti jeho odvolání nezaujal. Odvolací soud dále již jen obecně zkonstatoval, že uložené pokyny nalézací soud v zásadě splnil, konkrétně zhodnotil všechny provedené důkazy a vyjádřil se ke všem námitkám odvolacího soudu, které mu byly jako podstatné vady vytknuty. Rozhodující skutkové a právní závěry nalézacího soudu, které byly v odvolání napadeny, odvolací soud jen stručným a neúplným výčtem shrnul s tím, že je již nyní považuje za akceptovatelné, a tudíž správné, neboť je nelze považovat za nelogické a nemožné.

73. Skutkové námitky státního zástupce, které podporují druhou možnou verzi, pro obviněné nepříznivou, neshledal odvolací soud za této situace důvodnými, zvláště pokud závěry nalézacího soudu označil za logické i Ústavní soud. V podrobnostech pak odvolací soud odkázal na odůvodnění napadeného rozsudku. Konkrétně se však s odvolacími námitkami uvedenými v odvolání státního zástupce nikterak nevypořádal. Přitom paradoxně uzavřel, že nezastírá v úvahu přicházející odlišný názor na projednávanou trestní věc a nevylučuje, že stávající důkazy mohou vést k alternativnímu závěru, že obvinění měli v úmyslu prostředky spravované EU použít neoprávněně a že příspěvek na záruku je nákladem ve smyslu shora citované normy EK a jeho výše překročila závazný limit, čímž do svého rozhodnutí vnesl prvek nejistoty a nepřezkoumatelnosti. Odvolací soud k takovému hodnocení důkazů nakonec uvedl, že není oprávněn sám vytvářet závěry o skutkovém stavu věci, nemůže závazně hodnotit důkazy, které neprovede, ani nahrazovat hlavní líčení, na což logicky navazuje zákaz svůj názor prosazovat či vynucovat na soudu prvního stupně, jak konstatoval Ústavní soud.

74. Na tomto místě je ovšem nutno zdůraznit, že pokud Ústavní soud při posuzování ústavnosti postupu odvolacího soudu podle § 262 trestního řádu a z pohledu možného zásahu do základního práva obviněných na zákonného soudce v části odůvodnění svého nálezu srovnával rozsudek prvoinstančního soudu a usnesení odvolacího soudu, jež bylo napadeno ústavními stížnostmi, a logičnost odůvodnění dílčích otázek v těchto rozhodnutích, je nutno při zohlednění výslovného poukazu Ústavního soudu na to, že důkazy ve věci nehodnotil, dospět k tomu, že se jednoznačně jednalo o poznatky *obiter dictum*. Hodnocení důkazů ve věci a komplexní posouzení skutkového stavu nepředstavovalo *ratio decidendi* nálezu Ústavního soudu ze dne 5. 4. 2022 sp. zn. I. ÚS 2085/21. Pokud by Vrchní soud v Praze po provedení řádného odvolacího přezkumu v napadeném usnesení dospěl k jinému než zamítavému výroku, stejně jako ve svém předchozím rozhodnutí, jež bylo zrušeno nálezem Ústavního soudu (pochopitelně s vyloučením výroku podle § 262 trestního řádu), a tento by řádně zdůvodnil, neznamená to v této věci, že by tento soud nerespektoval právní názor vyslovený v kasačním nálezu.¹²

S ohledem na popsané skutečnosti

navrhuji,

---

¹² Srov. také usnesení Nejvyššího soudu ze dne ze dne 10. 11. 2010 sp. zn. 7 Tdo 541/2010.

aby Nejvyšší soud v neveřejném zasedání, k jehož konání může přistoupit podle § 265r odst. 1 písm. b) trestního řádu:

1. podle § 265k odst. 1, 2 trestního řádu za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 trestního řádu zrušil napadené usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 6. 2022 sp. zn. 9 To 5/2021, dále zrušil i jemu předcházející rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. 10. 2020 sp. zn. 47 T 6/2018, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
2. a dále postupoval podle § 265l odst. 1 trestního řádu a přikázal Městskému soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Pokud by Nejvyšší soud shledal, že v posuzované věci je nutno rozhodnout jiným než navrhaným způsobem, vyjadřuji i pro tento případ souhlas s projednáním věci v neveřejném zasedání [§ 265r odst. 1 písm. c) trestního řádu].

Brno 12. září 2022

JUDr. Igor Stříž
nejvyšší státní zástupce